

تربیت Tarbeyat

فصلنامه تعلیمی و تربیتی
برای کودکان و نوجوانان
شماره سیزدهم / سال چهارم / زمستان
ریاست مکاتب خصوصی

قلم

قلم هرچا لره هنر دی
قلم ملگری د سفر دی
که نابینا یې کړي راپورته
قلم حتمي ورته بصر دی
ځانونه ده سره اشنا کړئ
قلم روښانه سیال دلمردی
چې پاک الله پرې کړې لوړه
قلم پردې ډېرمعتبردی
وینا زما ده زده کوونکو
قلم سپېڅلی، مطهردی
حقیق الله عتیق

این مجله رایگان توزیع میشود؛
خرید و فروش آن ممنوع است!

اتفاق

پرېږده دښمنۍ نورې

پرېږده تر بگۍ نورې

گراڼه وطنداره!

گراڼه وطنداره!

څوبه له خپل ورور سره

ته عداوتونه کړې!

څوبه له ترېور سره

یاره ته جنگونه کړې!

ورکې کړه کینې ډېرې

ټینګې کړه دوستۍ نورې!

گراڼه وطنداره!

گراڼه وطنداره!

څوبه په وړه خبر

ورور سره اړم وې ته؟

څوبه دتفاق لارکښې

کلک ولاړ محکم وې ته؟

ږنگ کړه دغمونو کور

راولۍ خوښۍ نورې!

گراڼه وطنداره!

گراڼه وطنداره!

څو پورې ویده به وې

ویشی شه ځان بیدار کړه ته!

مه کوه دعوي تشې

جوړ په خپله کار کړه ته!

زړه دې کور دمينې کړه

مه کړه بدنیتۍ نورې!

گراڼه وطنداره!

گراڼه وطنداره!

صاحب امتیاز: ریاست مکاتب خصوصی

مدیر مسئول: حقیق الله عتیق، ۰۷۸۶۳۵۰۹۵۳

اعضای هیئت تحریر: دوکتور شفیع یارقین، محمد آصف ننگ،

محقق محمد نبی صلاحی، مطهر شاه اخگر، محمد عزیز تحریر،

عزیز آسوده و فریدالله نوری

تایپ و ډیزاین: کلیم الله نیازی، ۰۷۷۹۶۹۶۵۷۴

تیراز: ۱۵۰۰۰

به کمک مالی: مرکز هماهنگی امور ماین پاکي افغانستان (MACCA)

سایت انترنیتی:

www.moe.gov.af/di/publications/tarbeyat/tarbeyat.htm

ایمیل آدرس: tarbeyatmg.moe@gmail.com

Tarbeyat magazine is a Ministry of Education professional journal printed quarterly for school students. Each quarter Mine Risk Education messages are included to educate students and teachers to the risks of landmine and explosive remnants of war. Disability advocacy and awareness messages are included in each issue to encourage inclusive attitudes, educational opportunity for children with disabilities and support enabling environments promoting education for all. The Ministry of Education is provided technical and financial support by MACCA and the United Nations Mine Action Service to produce this magazine

- لوړ همت او ټینگ هوډ د لوړتیا..... / ۲
- ستاسو په ژوند کې یوولس مهم ټکي..... / ۴
- ماشومان او مطالعه..... / ۶
- مطالعه ولې او څنگه..... / ۱۰
- د بست تاریخي کلا..... / ۱۲
- تپه باستانی کنجکی پغمان..... / ۱۵
- ورزشکاران کشور ما افتخار افریدند..... / ۲۰
- له یوه ممتاز زده کوونکي سره مرکه..... / ۲۴
- گزارش از انستیتیوت ملی موسیقی..... / ۲۵
- د نړۍ غوره متلونه..... / ۳۱
- کوچکترین حافظ قرآن کریم در جهان..... / ۳۲
- رنگ ونرېد، خو یادونه یې تلپاتې..... / ۳۴
- د اپلاتون ژوند، فکر او فلسفه..... / ۳۶
- ادبیات کودک را بشناسیم..... / ۳۸
- په افغانستان کې، د کتاب ضرورت..... / ۴۰
- اندرزها..... / ۴۲
- شناسنامه حضرت محمد (ص)..... / ۴۹
- د کاغذ او قلم ارزښت..... / ۵۵
- درخت میگوید..... / ۵۹
- شاگردان در رخصتیهای زمستانی..... / ۶۲
- دریچه باز..... / ۷۰
- آیینہ خاطرات..... / ۷۶

لوړ همت او ټينل هوډ د لوړتيا اغېزمن لاملونه دي!

د ادارې يادښت

پاک خدای (ج) په خپل سپېڅلي قرآن کې فرمایلي دي:

"ما انسان مختار پیدا کړی دی، ده ته مې ځمکه، اوبه او هوا مستخر کړي دي؛ دی کولی شي چې د علم او پوهې په برکت په طبیعت او کایناتو کې ستر نوښتونه وکړي او ډېرو زیاتو بریالیتوبونو ته ځان ورسوي..."

د اسلام د مقدس دین د ستر لارښود حضرت محمد (ص) مبارک حدیث دی: "هر څه چې غواړئ، کوښښ وړسې وکړئ؛ له شکه پرته یې الله درکوي!" او یا دا چې "علم زده کړئ، ولو که په چین کې وي!" ګوډ تمېمور دیوه کوچني مېرې له همت څخه دعبرت درس واخیست او د یوې ماتې څخه دروښته یې ګڼ شمېر بریاوې تر لاسه کړې!

خوشحال خان خټک لیکلي دي: چې غوتي پسې وهې په لاس به درشي! چا ویل چې په دریاب کې ګوهر نشته! زموږ ولسونه او ننگیالي خلک وايي: "ته حرکت وکړه! او خدای (ج) به برکت وکړي!"

فرانسې د هېواد یوه وسله وال ټولواک (ناپلیون بوناپارت) به ویل: "زه غواړم چې بشري ټولنې او انساني ژوند له قاموس څخه د "نه کېږي": کلمه حذف کړم!" په ټولنپوهنه کې یو مشهور کلام دی: "اتلان زېږېږي نه! بلکې د ټولنیز ژوند د کړلېچونو په لوړو ژورو او د ناګوارو پېښو په ترڅ کې جوړېږي!"

د اروپايي وسله والو ځواکونو د تورېستنو نظر دی:

"د تعلیم په میدان کې زده کړه ډېره سخته ده خو که چېرې وشي نو بیا د جنگ په ډګر کې بریالیتوب ډېره آسانه دی! د افغانستان د لومړي جمهور رئیس (محمد داود) د خولې تکیه کلام و: "تصمیم د بري لومړی شرط دی!" همدارنګه نور محمد تره کې به ویل: "د خلکو زور د خدای زور دی!"

له دې ټولو پورتنیو ارشاداتو، کلامونو، لیکنو، ویناوو او انګېرنو څخه دا جوتېږي چې پاک خدای (ج) انسان ته د لوړ شعور په څنګ کې ښه استعداد او پر مختللی عقل هم ورکړی دی! که چېرې زموږ د ښوونځیو زده کوونکي (هلکان او نجونې) خپله ملا د هوډ او غیرت په رڼه ټینګه وکړي. خپل ورځنۍ درسونه په پرله پسې توګه ښه ولولي او په خپل ژوند کې خپل ځان ته لوړ هدفونه او ستړې ارزوګانې غوره کړي. خپلو موخو (مرامونو) ته د رسیدلو په لاره کې نه ستړې کېدونکې هلې ځلې وکوي د خدای په توکل او په خپل زیار - تکل به ملي مخور اتلان، ستر عالمان، د سیمې مشهور پوهان، او نړیوال نومیالي شخصیتونه شي!

پوهېږو او خبر یو چې غریبي بې وزلي او د ټولنې ناګوار شرایط به د ښوونې او روزنې په چټک او کړنډي بهیر یوڅه منفي تاثیر وکړي او تر یوه بریده به ځینو انسانانو ته د زده کړې او تحصیل په اداره کې مؤقتي خنډونه ایجاد کړي خو دا راته څرګنده ده چې زموږ په هېواد، سیمې او نړۍ کې ډېر زیات بیوزلي انسانان د ژوند لوړو لوړو او سترو مقامونو ته د کار، زیار او زده کړې په پایل کې رسیدلي دي، نو که چېرې زموږ زده کوونکي چې په حقیقت کې زموږ د هېواد راتلونکي واکمنان او قانوني وارثان دي، دوی ټینګ او کلک هوډ ولري، خپل درسونه دمهال ویش سره سم زده کړي. په هره ازموینه کې به لوړې نمرې واخلي، کله چې له دولسم ټولګي څخه په اعلا درجه (ممتاز) فارغ شي نو اورومرو به د کانکور په ازموینه کې د هېواد پوهنتونونو ته بریالي شي! دوی به د خپل لیاقت او وړتیا له مخې بهرنیو پر مختللو هېوادونو ته د تحصیل لپاره واستول شي! دوی به مسلکي کادرونه شي او په راتلونکې کې به د خپلو هېوادوالو چوپړ په ډېره ښه توګه وکولی شي او دی به تر هر چا هوسا او ټکمرغه ژوند ولري!!!

په اسلام کې د نظافت لکه میت

حضرت محمد (ص) فرمایلي:

په نظافت کې کوښښ کوئ، په کامل ډول نظیف او پاک واوسئ، نظافت کوئ په هر هغه څه یا په هره هغه اندازه چې طاقت لرئ، ځکه چې د اسلام بنا پر نظافت باندې شوې ده او هېڅ کله نشي داخلېدی جنت ته، مګر هر هغه څوک چې نظیف او پاک وي.

اوس په دې برخه کې یوه بله برخه د شرعي معلوماتو د نظافت په باره کې درته وړاندې کوو درنو لوستونکو! الهي دین په خاصه توګه د اسلام سپېڅلی دین د نورو امتیازاتو ترڅنګ د نظافت په باره کې هم خورا لوړ امتیازات لري چې شرحه یې داده:

- اسلام خپلو پیروانو ته یوازې په ظاهري نظافت سره حکم نه کوي، بلکې له ظاهري نظافت سره سره په باطني، نفسي او روحي نظافت سره خپلو پیر وانو ته امر کوي.
- اسلام خلکو ته یوازې د نظافت مادي ګټې نه په ګوته کوي، بلکې له دې سره سره داسې تعلیم ورکوي

چې، د نظافت په سبب، د اسلامي دستور مطابق وي، انسان د هغه ذات محبوب ګرځي چې، د ټولو کائناتو خالق او مالک دی او داسې درس ورکوي چې، د نظافت په سبب، انسان په دنیا او په آخرت کې د بري او کامیابي خاوند ګرځي.

- اسلام انسانانو ته د نظافت په نه کولو سره، د دنیا او آخرت له ناکامۍ نه وېره ورکوي. تاسې دغو قرآني آیتونو ته ښه پام وکړئ (ان الله يحب التوابين و يحب المتطهرين).

ژباړه: بېشکه الله پاک هغه خلک خوښوي او محبت ورسره کوي چې، دوی له ګناهونو ډېرې ډېرې توبې کاږي او همدارنګه خوښوي، الله پاک هغه کسان چې، دوی پاکي کوونکي دي. په توبې سره دانسان باطن، نفس او روح نظافت پیدا کوي، ځکه چې، له ګناهونو نه پاکېږي او په طهارت سره د انسان ظاهري بدن صفا کېږي. په دغه آیت کې الله پاک دغه دواړه کارونه الله (ج) ته د محبوبوالي سببونه بللي دي.

ستاسو په ژوند کې يو ولس مهم ټکي

لاندې داسې گټورې لارښوونې دي چې، د هغو په وسيله د يوه کال په ترڅ کې خپل ژوند ته پراختيا ورکولی شئ او د خپل ژوند مسير ټاکلی شئ.

۱. خپل برخليک وټاکئ: هغه ژوند چې تاسو يې د اوسېدو لپاره لازم گڼئ، وټاکئ. په راتلونکي کې چې، تاسو کوم ډول سړی جوړېدل غواړئ، هغه وپېژنئ. د خپل ځان لپاره هغه ځانگړتياوې او لوړتياوې چې، غواړئ ترلاسه يې کړئ، وټاکئ. خپل ځان ته په ستر ارزښت قايل شئ. خپل ځان وغوړوئ. ته په رښتيا د هغه څه په هکله چې، کله په خوب کې دې هم نه وي ليدلی، وړياست.

۲. له ځان څخه يو داسې څوک جوړ کړئ چې، ستاسو موخې تر لاسه کړي: د پوهې، مهارتونو، اړيکو او ښه خوی سره په څنگ څنگ کې، چې، ته يې د خپل ژوند

راتلونکي ټاکې، نو له دغه پرمختگ سره سره به ستاسو موخې، به په طبيعي ډول تر لاسه شي. د خپل ټاکل شوي ډگر د مطالعې په اړه هره ورځ يوه څه زيات وخت ولگوئ.

۳. ترورکړې زيات څه بايد وکړئ: هيڅ شی تر هغه پورې پرمختگ نه کوي چې، يو څوک يې په سمه توگه تر سره نه کړي.

له هغه څه نه چې نور درته هيله لري، زيات څه وکړئ. له نورو نه دا هيله مه کوه چې، دوی به ستاسو د سخاوت مندوی شي.

۴. له هر هغه څه سره چې، مينه لرئ، وخت ورکړئ: که په بشپړ ډول سره، لکه څنگه يې چې غواړئ، ژوند ونه کړې، نو تاسو له دنيا څخه يوه ځواکمنه بسپنه سيموئ. ستاسو گډون کول ښايي، ستاسو له کار څخه هم زياته مرسته وکړي. د هر هغه څه سره چې، تاسو مينه لرئ، هغه به نړۍ ته د ارزښت يو الهام راوړي.

۵. خپل داخل پاک کړئ: موږ خپل ځانونه د تينگو اړيکو له لارې سره پېژنو. له هغه چا سره چې، ډېر وخت تېروئ، ځان ته يې معلوم او ويې پېژنئ. هغه شی چې ستاسو ژوند يې تنگ کړی دی، لرې کړئ او له هغه چا سره چې، غواړئ زيات وخت تېر کړئ، تماس ونيسئ او وخت ورسره تېر کړئ.

۶. خپل همېشني مصروفيت له منځه يوسئ: يا ورسره کومه لاره ونيسئ او يا ترې ځان بېغمه کړئ. خپل معذرتونه، پورونه ادا کړئ، وېره لرې کړئ، مننه څرگنده کړئ او خپل ژوند شروع کړئ. مه پرېږدئ چې، پروني ارزښتونه مو له سبا او نن څخه بېل شي. د تېر وخت زړه تنگی او محدود ژوند بدل کړئ او د نوي پيل د پراختيا لپاره کار وکړئ.

۷. ورځنيو او اوسنيو خويونو په اړه بيا فکر وکړئ: خپله ځانگړې ورځ و ارزوئ او په هر اړخ يې فکر وکړئ. له خلکو سره د کتنې، ځايونو، شيانو او وخت چې، تاسو ورته ځانگړی کړی دی، فکر وکړئ يا يې بدل او يا يې پراخ کړئ.

نوي ژبه زده کړئ، نويو ځايونو ته لاړ شئ. ځان ته دا هم روښانه کړئ چې، ستاسو امکانات کوم دي؟

۸. روښانه اوسئ: هغه شيان چې پرتاسو فشار راوړي او احساساتي کوي مو، مه يې کوئ او پرې يې ږدئ. د خپلو کارونو د سمولو او اصلاح کوښښ وکړئ، بې له دې چې يوه ستره بدبختي يې وگڼئ او لاس تر زړې ورته کښېنئ.

۹. ځان سمبال کړئ: په ژوند کې لوړې او ژورې د دې سبب گرځي چې، پلانونه موله منځه يوسئ. خپل هدف ته وفادار پاتې شئ، ځاني ډسپلين او نظم ښه کړئ او په ځان د ويسا(باور) هنر ځواکمن کړئ او پام مو وي چې، په ځينو وختو کې، د مسايلو تفصيلات زيات مشکل رامنځته کوي.

۱۰. ځان وپېژنئ: د خپلو هدفونو، اندېښنو، وېرو او ارمانونو يو يادښت وليکئ. لږ تر لږه په کال کې يو ځل ور باندې بيا کتنه وکړئ.

هغه نمونې او بېلگې په نښه کړئ چې، ستاسو د اساسي ارزښتونو، طبيعي چټکتيا، طبيعي دکاوت او د پېښو تکرار ته الهام وربخښي. ځان ته څرگنده کړئ چې، ژوند څومره لوړې او ژورې لري، د ژوند طبيعي دوران له ځان سره نوبت کړئ او بالاخره خپل ځان وپېژنئ.

۱۱. خپل ځان ته پانگونه وکړئ: د هرکال د عايداتو يوه برخه د دې لپاره ځانگړې کړئ چې، د خپل استعداد د ځواکمنېدو په خاطر نوي وسايل او استادان ځانته وټاکئ. دغه لړۍ چاڼ او تصفيه کړئ، ماهره استادان ونيسئ، د مطالعې يوه ډله جوړه کړئ، تاسو به يوازینی شتمن واوسئ.

ماشومان او مطالعه

مطالعه د هر انسان لپاره ډېره مهمه او ارزښتناکه ده، مطالعه انسان له نړۍ څخه خبروي، له خپل دين او ديني اصولو څخه يې خبروي، د نړۍ د مسلمانانو له حالاتو نه يې خبروي او داسې نورې مهمې گټې لري چې انساني ژوند ورته ډېره اړتيا لري. مطالعه يوازې د مشرانو لپاره مهمه نده، بلکې د هر چا لپاره اړينه ده، که هغه ماشوم وي او که مشر، ښځه وي او که نر، زوړ وي او که ځوان. مطالعه د انسان شخصيت جوړوي، هر څه چې څوک غواړي، په کتاب کې يې ترلاسه کولی شي، پوهان وايي: ترټولو ښه ملگری کتاب دی. دا ټکي په رښتيا همداسې دي، څوک چې له کتاب سره څومره وخت تېروي کتاب ورته نه وايي چې، نور بس، څومره چې ورسره غږېږي کتاب درسره غږېږي.

وايي چې: کوم نالوستي سړي اورېدلي و چې، له کتاب سره څومره غږېږي، هغه درسره غږېږي او کتاب ترټولو ښه ملگری دی. هغه کوم کتاب اخيستی و او په کوم کونج کې ناست و، له کتاب سره يې خبرې پيل کړې وې. گوري چې، کتاب ورسره خبرې نه کوي، هغه هر څومره چې هڅه کوله خو کتاب خبرې ونه کړې، دی په تنگ شو او بېرته کتاب پلورنځي ته ورغی او ورته يې وويل چې، ما خو اورېدلي و چې، کتاب ترټولو ښه ملگری دی او څومره چې ورسره غږېږي، درسره غږېږي، دې کتاب خو، ماسره هېڅ خبرې هم ونه کړې. دا څه خبره ده، په دې کتاب کې ستونزه ده او که په ما کې؟ هغه ورته وويل: ته چا غلط پوه کړی يې، دا کتاب د هغه چا سره خبرې کوي، څوک چې ورسره په خبرو پوهېږي، يعنې په ليک او لوست پوهېږي. نو موږ هم بايد دې ټکي ته پام وکړو، چې لومړی ځان په ليک او لوست پوه کړو، بيا کتاب واخلو. کله چې موږ مطالعه يادوو، له مطالعې څخه مو موخه يوازې د درسي کتابونو لوستل نه دي، موږ بايد خپل درسي کتابونه ولولو او د دې ترڅنگ نوره مطالعه هم وکړو، يانې اخبارونه، مجلې، کتابونه او داسې نور هم ولولو.

که چېرته په کور کې پلار يا مشر ورور له ځان سره اخبار کورته راوړي او يا کومه مجله له ځان سره راوړي، موږ هم بايد هغه ولولو او د هغې مجلې له منځپانگې (محتوی) څخه ځان خبر کړو.

په مطالعه کې بله مهمه خبره دا ده چې، کله مطالعه کوو، بايد په مطالعه کې پرځان فشار را نه وړو، يانې هغه څه ونه لولو چې، ورسره مو شوق او مينه نه وي، مگر د دې پر خلاف بايد، د هغه څه په اړه مطالعه وکړو چې ورسره مو شوق او مينه وي. د بېلگې په توگه، که له سياسي، اجتماعي، ديني، تاريخي او تخنيکي معلوماتو سره مو مينه وي، هماغه به لولو. داسې نه چې، ددې لپاره ځان له مطالعې سره عادت کړو، هرڅه به وايو، په داسې وخت کې، د دې پرځای چې ځان له مطالعې سره عادت کړو، زړه مو ترېنه تورېږي. بل مهم ټکی دا دی چې، له مطالعې سره مو مينه پيدا شي، بايد له کيسو نه مطالعه پيل کړو، لومړی لنډې کيسې او بيا ورپسې ناولونه، رومانونه لوستل چې، له مطالعې سره مو شوق پيدا شي، ډېره مهمه اغيزه لري. کله چې مطالعه له لنډو کيسو او بيا ناولونو څخه پيل شي ښه پايله لري او د مطالعې د پايت لپاره ډېره مهمه ده. داسې ډېر خلک شته چې، غواړي ليکوالان شي، خو د ليکوالۍ په طريقه نه پوهېږي، ستاسو په اند د دې علت څه شی کېدی شي؟ د دې اساسي علت دا دی چې، دا کسان مطالعه نه کوي او ليکوالي يې له مطالعې شونې نده، کله که، داسې کسان چې مطالعه نه کوي، قلم ته د ليکنې په موخه لاس اوږد کړي او يو څه وليکي، هغه به داسې څه وي چې، لوستونکي خسته کوي (د غلطيو او بې مفهومه جملو له امله) او داسې ليکوال به ډېر زر خپله ليکوالي پرېږدي، يانې د داسې چا په ليکوالۍ کې بقا او پايښت نشته او ناکامه ليکوالي به وي.

قلم گفته که من شاه جهانم
قلم کش را به مقصد می رسانم

«زه له مرگه دومره نه وېرېږم، مگر له دې ډارېږم چې، زه يو څه ووايم او مقابل لوری پوه نه شي.»

خاموش فیلسوف اسد آسمایی

«زه له مرگه دومره نه ډارېږم، لکه څومره چې، يو سړی راته ووايي، زما ژوند د تاله لاسه تريخ دی!»

اما نوبل کانت

هر څه رانه واخله، خيال او فکر مې مه وژنه
په دې کې مې وطن ته، لوی تاوان ليدلی دی

الفت

ډېر تفاوت دی، په انسان کې دمانا په لحاظ
واړه لگيا دي، ځينې ځان ځينې جهان جوړوي

الفت

عمران عمرخيل، ودان عمرخيل و اميد عمرخيل

د امتحان وېره او چار څنگه لږې کولای شو

ایا تراوسه مو فکر کړی دی چې ولې له امتحانه وېرېږئ ؟
ایا تراوسه موله ځان سره فکر کړئ چې له امتحانه ستاسې د وېرې علت څه دی ؟

ایا له دې وېرې نه خلاصون په هکله مو څه فکر کړی ؟
ټول زده کوونکي له امتحانه په وېره او ډار کې وي، ددې ډار ترټولومهم لامل د امتحان هغه نتیجه ده چې یا خو د زده کوونکي دمحبوبیت، شهرت او تشویق او یا هم برعکس دناکامۍ په صورت کې دتهدید ، تحقیر او شرمندگۍ باعث گرځي.

دامتحانونو په رارسېدوسره ډېرزده کوونکي د امتحان په ډاراخته کېږي، تل په نا ارامۍ او تشویش کې وي؛ هسې نه چې ټول زده کړي شیان مې له یاده ووځي.
له امتحانه ډېره وېره او ډار کېدای شي ددې باعث وگرځي چې زده کوونکي زده کړي شیان له یاده وباسي او په پای کې یاکمې نمرې یوسي او یا هم له ناکامۍ سره مخ شي.

له امتحانه د وېرې او ډار نښې:

له امتحانه د وېرې او ډار ځینې نښې دادي: سرخوږی، د سر گرځېدل، د بدن گرموالی، سالنډي، د لاسونو او بدن خولې کېدل، د زړه ضربان زیاتېدل، داواز او د بدن لرزېدل.
ولې زده کوونکي له امتحانه وېره او ډار لري ؟
لاندې علتونه ددې باعث گرځي چې، زده کوونکي د امتحان په ډار اخته شي:

- ۱- دښوونځي له خوا په زده کوونکي زور راوړل.
- ۲- دکورنیو لخوا په زده کوونکي له حد نه زیات فشار راوړل او هر وخت له امتحانه دهغوی وېرول.
- ۳- زده کوونکي د درس او مطالعې لپاره منظم او پرلپسې پروگرام نه لري. د زده کوونکي کورنی له امتحانو مخکې هغوی ته په منظمه توګه د درس پروګرام نلري.
- څنگه کولی شو د امتحان وېره او ډار کنترول کړو ؟
ددې لپاره چې، له امتحانه وېره او ډار ونلری نو لاندې ټکو ته پام وکړئ:

- ۱- نظمه او پرلپسې مطالعه وکړئ:

سره له دې چې، ټول پدې پوهېږو چې د امتحان دښې درس هومره ګټور نه وي لکه چې مخکې منظم اود مهال وېش په مطابق درس ویل شوی وي ، ولې بیا هم اکثریت زده کوونکي دا کار کوي.

په کار ده له امتحانه مخکې منظم ورځنی مهال وېش ولری او ورځني درسونه تعقیب کړی، د امتحان شپې ته دټولو درسونو پرېښودل ستاسې دپېرشانۍ او ډار باعث گرځي.

۲- د امتحان په دوران کې پوره خوب او آرام وکړئ:

دامتحانونو په دوران کې دزیات درس ویلو له امله دماغ سترې کېږي اوکافي استراحت او آرام ته ضرورت پیدا کوي، همدارنګه له خوب سره ذهن بیا تازه کېږي اودحفظولو لپاره تیارېږي.

نوکله د امتحان پایله مو ښه غواړئ په کار ده چې، دخوب او آرام وخت مو منظم وي، کوښښ وکړئ د امتحانو په شپو کې وختي ویده شی ان که امتحان مو د ماسپښنۍ لخوا هم وي.

همدارنګه په کورونو کې باید درس او مطالعې ته مناسب او آرام ځای برابر شي ، کورني جنجالونه د زده کوونکي ذهني حالت ګډوډوي او دښې زده کړې مخه نیسي.

۳- مناسب خواړه وخوړئ:

په خوړو کې زیادت یا کموالی پر بدن ناوړه اغېزه غورځوي ، د امتحانونو په جریان کې خواړه ستاسې په کامیابی باندې مستقیم تاثیر لري ځکه تر څو مناسب اوضروري خواړه ستاسې دماغ ته ونه رسېږي ذهن مو نشي کولی څه یاد کړي. نوضرور ده چې له تازه سبو او میوو نه استفاده وکړئ او که په کافي اندازه دغه خواړه نشئ ترلاسه کولی نو دمولتي وټامین ګولۍ څخه ګټه واخلي ، ددې لپاره چې د امتحان پرمهال پوره انرژي ولری نو امتحان ته له تګ نه مخکې په کافي اندازه قند (خواړه) لرونکي خواړه وخوړئ .

۴- حرکت او خوځښت ولری:

ځینې زده کوونکي عادت لري چې د امتحانو په راتګ سره ځان په یو اطاق پورې محدود کړي اوله گرځېدو اوبیرون راتلو ځان ساتي کله چې په دوامداره توګه په ساعتو ساعتو،

له حرکت پاتې شی نو دماغ مو هم ساکن کېږي نو که غواړئ څه یاد کړئ په کار ده چې، څه ناڅه ورزش وکړئ لږ ترلږه قدم ووځئ یا شنې او سرسبزې منظرې وګورئ .

۵- په ژور تنفس سره مو ځان آرامه کړئ:

له امتحانه مخکې او هم د امتحان پرمهال اکسیجن ستاسې دماغ دسم کار کولو لپاره ضروري دی نوکوښښ وکړئ چې په آرامه او ژوره توګه ساه واخلي له دې سره به وینئ چې کرار کرار ستاسې وېره ختمېږي او ذهني ارامتیا احساسوئ .

همدارنګه دلاندې ټکو عملي کول هم ستاسې د ډار د ختمېدو او په امتحان کې دکامیابېدو باعث گرځیدای شي:

- ۱- په ټاکلي وخت د امتحان صحنې ته په ارامۍ سره حاضر شی او په ناوخته راتګ سره ځان ته لاسې وېره مه پیدا کوئ.
- ۲- ټول هغه شیان چې، د امتحان لپاره په کارېږي له ځان سره یوسئ.
- ۳- د امتحان کومې لارښوونې چې، تاسې ته کېږي هغو ته پام وکړئ.
- ۴- ددې لپاره چې، دوخت له کمېدو سره اخته نشئ درکړل شوي وخت ته پام وکړئ.
- ۵- ذهن مو دهر ډول پوښتنو حلولو ته آماده کړئ، د امتحان پرمهال یو ځل پوښتنې ولولئ او مخکې له دې چې ځواب یې ولیکئ لومړی په ځواب باندې ځان قانع کړئ.
- ۶- لومړی اسانه او ساده پوښتنې حل کړئ ورپسې متوسط او په اخر کې سختو ته شروع وکړئ.
- ۷- دپارچې په ورکولو کې بېرته مه کوئ، که له ټاکلي وخت نه مو مخکې سوالونه حل کړل پارچه یوځل بیا وګورئ، په امتحان کې د وېرې او ډار پرځای آرام واوسئ.

مطالعه ولې او څنگه؟

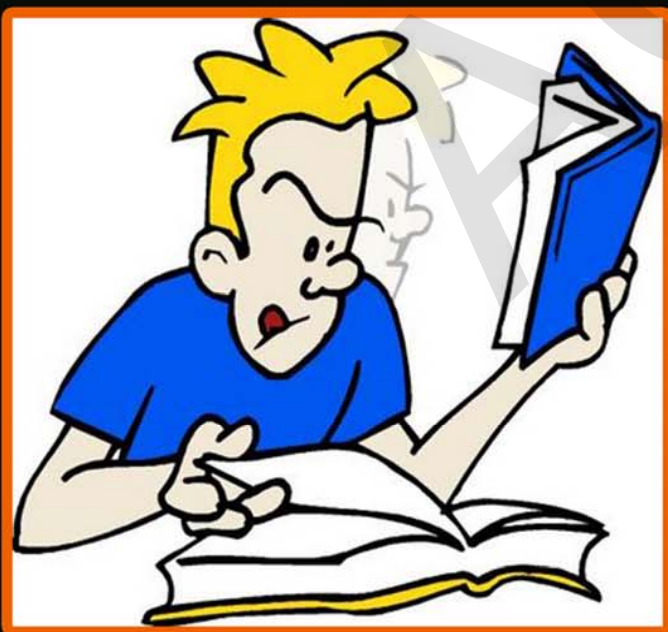
د قلم خاوند لپاره مطالعه دومره ضروري ده، لکه د انسان د ژوند لپاره خوراک او څښاک، له مطالعې پرته د قلم په ډگر کې یو قدم هم مخ په وړاندې تلل گران دي. علم نه یوازې د انسان ځانگړتیا ده، بلکې دده یو بنسټیز ضرورت هم دی او د علم د بشپړتیا یوازنی لاره، مطالعه ده. که چېرې څوک له کوم ښوونځي یا مدرسې نه له فراغت وروسته ارام کېني، نو دده د فکر او سوچ دایره تنگېږي. مطالعه په انسان کې د موجوده استعداد او صلاحیتونود راپارولو یوه غوره وسیله ده، انسان د مطالعې په وسیله کولی شي چې، د خپل فکر او سوچ دایره پراخه او په خپلو معلوماتو کې پراختیا پیدا کړي. مطالعه یو داسې دوربین دی چې، انسان پکې د نړۍ گوت گوت لیدلی شي او د هر ځای له سیاسي او اقتصادي حالاتو نه ځان خبرولی شي. نن سبا لیکوالان ډېر زبات شوي او لوستونکي کم شوي دي

چې، په نتیجه کې یې د خط او کتابت اغېز کم شوی دی، نو له دې امله، په لیکنه کې د اثر پیدا کولو لپاره ضروري دا ده چې، د یوې مخ لیکلو لپاره باید د سلو صفحو مطالعه وشي؛ هر څومره چې د یوه لیکوال مطالعه ډېره او پراخه وي، هومره به د هغه لیکنې اغېز ناکې او په زړه پورې وي، کله نو لیکنه به یې کمزورې او بې روحه وي. مشهوره عربي مقوله ده چې، کتاب تر ټولو غوره دوست دی، لکه څنگه چې ویل شويدي، له کتاب نه پرته بل اخلاصمند ملگری نشته. د کتابونو مطالعه د انسان شخصیت، د پرمختګ لوړو پوړیو ته رسوي او د معلوماتو دلاس ته راوړلو یوه مهمه وسیله ده. همدارنګه، مطالعه خپله عملي کولو له یوه نسل نه بل ته د انتقال او د ذهن او سوچ د پراخولو یو ښه وسیله ده.

مطالعه یوه ښکلي باغ ته ورته ده چې، په هغه کې خوشبويي، رنگارنگ گلان او زړه راښکونکي ښکلاوې شته. څومره چې مطالعه ضروري ده، هومره د مطالعې کولو له طریقې څخه ځان خبرول هم ضروري دي. یو کار هلته اغېز ناک ثابتېږي کله چې، هغه له اصولوسره سم وشي، کله نو د گټې پر ځای به یې د زیان خطر لیدل کېږي. د بېلګې په توګه: له تاسره وخت هم ډېر دی او په زړه پورې کتابونه هم لرې خو ذهني فشار درباندي دی، سترګې دې درد کوي او یا ښه موضوع نشته اوس که ته په دې حال کې د مطالعې کوښښ وکړې، نوسخت زیان لري، ځکه د روغتیا خیال ساتل هم ضروري دي.

د مطالعې لاسته راوړنه:

له مطالعې سره سره د مطالعې حاصل هم مهم دی، د علومو او معلوماتو مثال د یوه ښکاري په څېر دی، له دې کبله ژر هغه په خپل قابو کې راوستل په کار دي، لکه څنگه چې حضرت امام شافعي (رح) فرمایي: "علم د ښکار په څېر دی، د کتابت په واسطه هغه قید کړی" نو په کار ده چې د مطالعې په وخت له ځان سره کاغذ او قلم کېږدئ تر څو ضروري نقطې له ځانه سره ولیکئ او همدا راز مهمې خبرې په ښه کړئ. له مطالعې وروسته کوښښ وکړئ، هغه څه موچې لوستلي دي، له ځان سره یې تکرار کړئ او په یاد یې کړئ، تر څو په ښه توګه مو په مغزو کې پاتې شي. یوه بله مهمه خبره دا ده چې، د مطالعې لپاره ښه ارام او ګوښه ځای انتخاب کړئ.

پس انداز

د باتور لیکنه

ښوونکي: ایمله! ته دا دومره روپی څه کوي؟! زده کوونکي: صاحب! دا نن په بانک کې اچوم. دا زما د پس انداز روپی ده. ښوونکي: ښه، ته روپی هم ذخیره کوي، د بانک کتابچه هم لري. زده کوونکي: ولې نه، که روپی ذخیره نه کړم، کمپیوټر به څنگه اخلم. نن سبا هر شی په روپودي. ښوونکي: شاباس، آفرین چې کمپیوټر اخلي، یونیم کتاب هم رانیسه، بیا به دې په راتلونکې کې، ښه کتابتون شي. زده کوونکي: ډېره ښه خبره دې وکړه، شخصي کتابتون هم ډېر ضرور دی. ښوونکي: په ژوند کې ډېرې لوړې ژورې راځي. باید د سړي لاس ډک وي. پوهانو څه ښه ویلي دي: ((تسه لاسه، ته مې دښمن یې!!))

د بُست تاریخي کلا

د بُست کلا د لښکر گاه ښار جنوب لوري ته نهه کیلو متره وړاندې د هلمند سیند او ارغند او سیند د تقاطع په برخه کې پرته او تاریخي حقایق یې په خپل زړه او حافظه کې پټ ساتلي دي.

دا افسانوي شهکار (د بُست کلا) نومېږي. د دغې ږنگي شوې کلا په اړه دکلا ساتونکي عبدالغني برېڅ د حاجي امان الله ښکاري برېڅ زوی داسې وویل: زه، زما پلار، غر او پرنیکو نه مې پښت په پښت د (۸۰۰) کالو په اوږدو کې د همدغې تاریخي کلا (بُست) ساتونکي یوو. په دې کلا کې اته پېړۍ کافرانو او اته پېړۍ مسلمانانو پاچاهي کړې ده. په دې کلا

کې کیکاووس، کيقباد، نوشېروان، چنگېزخان، باختري، انگرېزي ښځو، يونانيا نو، الکساندر، نادر افشار، شاه جهان، محمود غزنوي، تېمور لنگ او اسلم خان پاچا حکومتونه کړي دي. «بُست» (يا بيستک، بختک، پختک) د نوشېروان پاچا د ښي لاس وزيرو، ډېر

هوبنارو؛ هغه دلته د بُست کلا په شمول شل کلاگانې د «مختر» تر کلا پورې يوه د بلې په څنگ کې جوړې کړې. نوشېروان پاچا په همدې د بُست کلا کې اوسېده او د همدغې کلا د جنوبي برخې دغونډۍ پر سر يې تخت و، زندان، يخدان، حمام، اشپزخانه، سرپټی بازار او دځينو نورو ودانيو ښې - ښانې يې لا اوس هم تر سترگو کېږي. دا چې بُست وزير خپل پاچا نوشېروان ته شل کلاگانې جوړې کړې وې، په دې دليل دغې زړې کلا ته څوک د بُست کلا وايي. څوک يې د «بُست کلا» وايي. څوک يې د «بُست کلا» بولي، څوک ورته قلعه بيست وايي. ددغې کلا په جنوب لوري کې دغونډۍ په تل (گېډه) کې نهه پوړيزه ودانۍ وه چې، اوس يې دوه لاندېني پوړه ډک شوي دي، خو تر اووم منزل پورې سړی ورکښته کېدلی شي. ددې ودانۍ له لاندېني (لومړي) پوړ څخه لمر پرېواته (دهلمند سيندته) او لمر خاته (دارغنداوسيند) ته ځمکې لاندې لارې (تونلونه - سمڅې) کيندل شوې وې. د محاصرې او کلا بندۍ په وخت کې به لښکرو له دغو زېر زمينيو لارو څخه اوبه راوړلې.

محمدگل نوري په ملي هنداره کې دفتح خان او راييا په افسانوي نکل کې ليکلي دي: يو پاچا، ددې پاچا نوم اسلم خان او په خټه برېڅی و. پايتخت يې «کلابس» (قلعه بُست) و، چې د کندهار د ښار لمر لوېدو خوا ته تقريباً څلوېښت کیلومتره وړاندې پرته ده. فتح خان له خپل کورڅخه د هندوستان د تللو نيت وکړ خپل شپيته تنه انډيوالان يې را ټول کړل. د بُست له کلا څخه د را بيا د کلا په لور روان شول. تردې مابين يې مور خبره شوه چې فتح خان ولاړ، مور يې راغله د کلابس دروازه يې ورته ونيوله چې ځوی مې نور را څخه تير نشي. زه به يې د اس تر ملونو ونيسم، فتح خان خبر شو چې مور دې راغلې ده په فلانۍ دروازه کې ولاړه ده، نه دې پرېږدي. د کلابس دوه دروازې وې. فتح خان پر بله ځنې ووت، مور يې خبره شوه، نو يې ناره کړه:

که دوې دي لويه خدايه، کلابس دروازې دوې دي.

پر دا يوه مې فتح خان، پر دا بله يې د مور سوې نارې دي عبدالغني برېڅ (ساتونکي) زياته کړه: د بُست کلا شاوخوا څلور سوه برجونه او ژور - ارت خندقونه درلودل. دې کلا سرپټی بازار هم لاره. ددې کلا د پسخو لوړوالی پنځه متره او سور يې (۶ - ۷ مترو) ته رسېږي. په دې کلا کې ډېرو کسانو په خپل سر کيندنې کړې دي. هرچا پکې ظرفونه، لوبښي، ډپيسو سيکپاو بتان موندلي دي. د طالبانو د واکمنۍ پر مهال دوه تنه انگرېزان له دوه کسو طالبانو سره راغلل، ددې کلا د لوېديځ د ډوال له بېخ څخه يې د سرو زرو بُت وکښ او له ځان سره يې وې وړ.

د هلمند دپوهنې پخواني رئيس ښاغلي شېراغا ساپي وويل: ماته دومره پته ده چې، د بُست کلا تر (۲۷۰۰ - ۳۰۰۰) کالو پورې تاريخي قدامت لري. ددې کلا د نظام قراول دروازه (طاق، رواق، ششک، ډېوډۍ) په (۱۳۳۴ هـ.ش) کال کې د يونسکو له خوا ترميم شوه. بيا

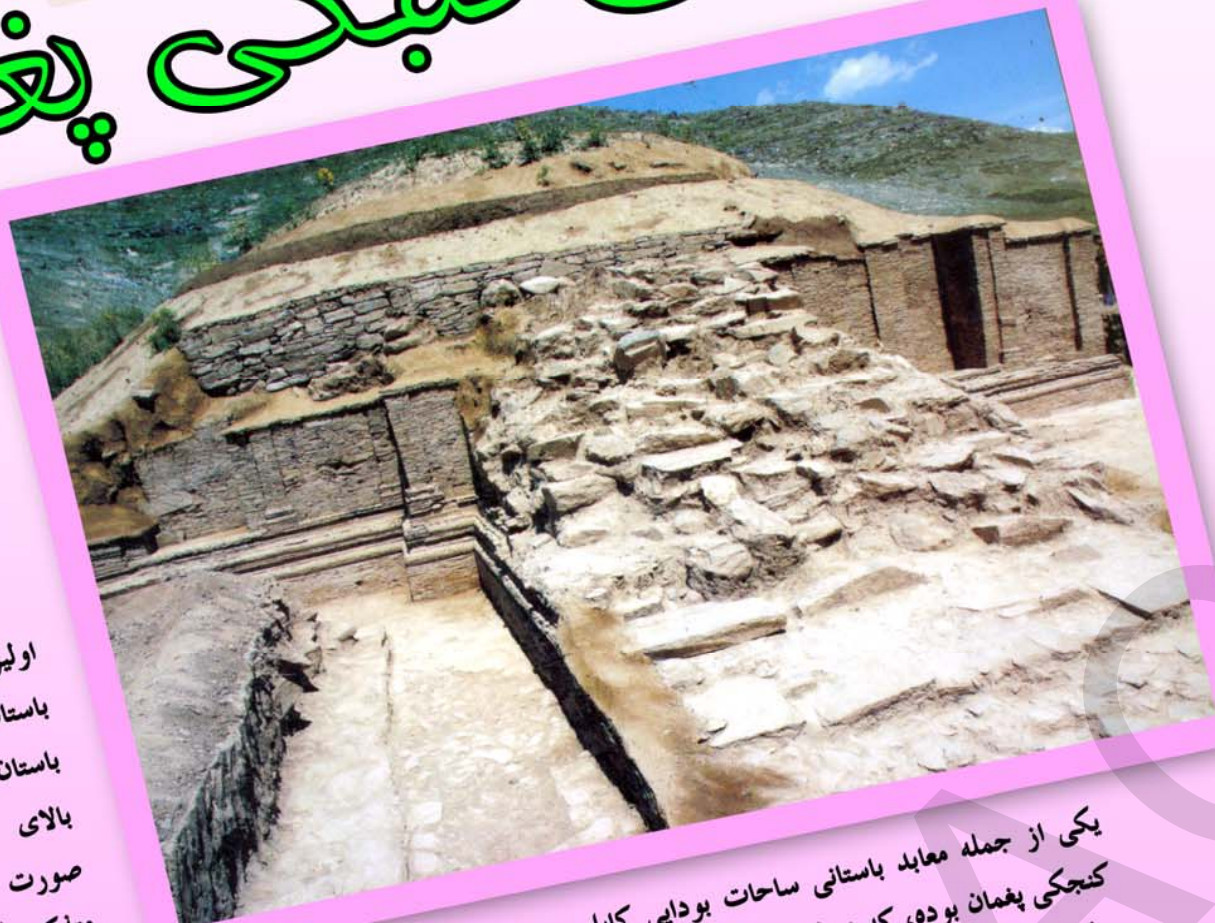
په دويم ځل کې دکلا ځينې برخې په (۱۳۵۴ - ۱۳۵۶ هـ.ش) کالو کې ترميم شوې، خو له (۱۳۵۶) کال څخه را په دې خوا يې تر نن ورځې پورې دولت په کيسه کې نه شو. په دې کلا کې د تيرو دېرشو کلونو، په ترڅ کې دشورويانو، مجاهدينو او طالبانو امنيتي - پوځي پوستې وې.

استادعبدالحی حبيبي (دافغانستان لنډ تاريخ) کې ليکلي دي: خسرو نوشېروان د (۵۳۱ - ۵۷۹ ز.) پرمهال، ساساني لښکرو له لوېديځ خوا او تورکي (ترکي) تېرونو له شمال پلوه پر هپتاليانو يرغل وکړ او هغه جگړه چې دغو ملگرو ځواکونو په «سغد» کې له هپتاليانو سره وکړه، په (۵۶۸) کال يې هپتاليان له پښو وغورځول، بُست يې ورڅخه ونيو.

ددې کلا په اړه ځينې نور تاريخي فکتونه دادي: بُست د (ب) په پېښ په حدودالعالم او معجم البلدان کې راغلی دی. په ځينو اثاروکې د (ب) په زېرسره راغلی دی او «بُست کلا» يې ليکي. په پښتو کې اوس هم د (د بُست کلا) په نوم يادېږي. ويل کېږي «د بُست کلا» د زير زوی (بستوار) جوړه کړې ده، چې زير بيا د گشتاسپ يا وشتاسپ زوی او د زردښت په زما نه کې پاچا و (يادونه: که دا روايت ومنو، نو پوهېږو اوخبر يو چې زردښت له حضرت عيسى (ع)

تپه باستانی کنجکی پغمان

اولین مرحله کاوشهای باستان شناسی توسط تیم باستان شناسان افغانی بالای استوپه مرکزی صورت گرفت. باید متذکر گردید، که این

آبده در بین زمین های زراعتی واقع گردیده است. به فاصله ۱۰۰ متری آن بلندی بنام بالا حصار است، که شمالاً غرباً و جنوباً شرقاً افتاده است.

مواد به کار رفته در ساختمان دیوار آبدیه های استوپه پارچه سنگهایی به ضخامت ۱ الی ۲ سانتی متر است، که این پارچه سنگها با قشر نازک گل به همدیگر محکم گردیده اند و نیز سنگهایی به ضخامت (۲۰-۴۵) و طول ۴۰-۵۵ سانتی متر که برای مستحکم نمودن دیوار به کار رفته است.

یکی از جمله معابد باستانی ساحات بودایی کابل، معبد کنجکی پغمان بوده، که در قریه اوریاخیل ولسوالی پغمان موقعیت دارد. این ساحه در سال ۱۳۸۴ خورشیدی به طور مستقل توسط تیم باستان شناسی افغانی کاوش شد و در اثر آن معبد بودایی کشف گردید. قریه نامبرده بنام کنجکی معروف بوده و در جنوب روی تپه به ارتفاع تقریباً ۱۵۰ متر و در غرب توسط کوه به ارتفاع در حدود ۳۰۰ متر سطح زمینهای زراعتی محدود است. همچنان کنجکی از طرف غرب با سلسله کوه های پغمان که بین ۳۰۰۰ - ۳۵۰۰ متر از سطح بحر ارتفاع دارد، قرار گرفته است.

په نومونو یادوي. ددغې دروازې انځور د افغانستان د موجوده (مروجو) بانک نوټو پر یوه مخ رسم (عکاسي) شوی دی. د بُست کلا په اټکلي توگه (۳) کیلو متره اوږدوالی او یو نیم کیلو متر پراخوالی لري. د کلا د داخلي خندق اوږدوالی یونیم کیلو متر ته رسېږي. دې کلا سر پټی (خاص) بازار او ځانگړی زندان په نهه پوړیزې ودانۍ کې درلود.

د بُست د «ششک» (د نظام قراول د دروازې) په هکله پوهاند عبدالحی حبیبی لیکلي دي: دا «ششک» تر اوسه پورې په خپل برم او دبدبې سره د «کلا بُست» په بڼه کې ولاړ دی. خو څرگنده نه ده چې دا طاق یا ششک به په کوم وخت کې جوړ شوی وي؟ خو گمان کېږي چې دا به د غزنویانو له زمانې څخه وي یعنې په څلورمې او یا پنځمې هجري پېړۍ کې به جوړ شوی وي.

یو شمېر محلي زورواکانو هم د بُست د تاریخي کلاگانو ډېرې برخې ولجه کړي (په زور یې نیولي) خپلو ځانونه یې پکې شخصي ځمکې، باغونه او کورونه جوړ کړي دي. پرته له دې څخه د هلمند سیند هم له لوېدیځ او جنوب لورو نه د هلمند د بُست د تاریخي (بې څښتنه) کلا ډېره برخه غصب کړې ده، خپلې پښې یې د کلا تر دېواله را غځولې دي؛ زړه یې دی چې، په نږدې را تلونکې زمانه کې د بُست د تاریخي، کلا پر ډېرې برخې خپله خپټه واچوي!!!

څخه (۱۵۰۰) کاله پخوا تېرشوی دی؛ ددې خبرې معنا داده چې، د «بُست» د کلاله جوړولو څخه (۳۳۰۰-۳۵۰۰) کاله تېرشوي دي) د زربر زوی (بستوار) د بُست کلا په هغه سیمه کې جوړه کړې ده چې، هلته د هلمند او ارغنداب رودونه سره یوځای کېږي. ابن هوقل په (۳۶۵ هـ.ق) شاوخواکې یعنې یوولس سوه کاله پخوا د بُست یادونه کړې او دجوین سیمه یې ورته په لنډ واټن کې په گوته کړې ده: د حدود العالم لیکوال په (۴۷۲ هـ.ق) کال کې ويلي دي: بُست دهیژمند (هیرمند، هلمند) پر غاړه یو ټینگ او لوی ښار دی. ډېر کلي لري، د سوداگرو ځای دی او د هندوستان دروازه ده. خلک یې زړور او جنگي دي. د مارکوارت د څرگندونو له مخې: بُست په لرغونې زمانه کې د هلمند او ارغنداب د تاریخ له مخې د یوه پرمختللي تمدن پلازمېنه وه او د شپږمې زېږدیزې پېړۍ په وخت کې دا سیمه د یفتلیانو (پیتلیانو) په واک کې وه چې، ساساني خسرو (نوشېروان) له هغه څخه ونيوله د نوشېروان عادل کیسې اوس هم د بُست (د لښکرگاه د خلکو پر ژبو گرځي، د نوشېروان په ښار کې يم!

علامه رشاد لیکلي دي: د هندو اریایانو په یو کتاب کې چې «بکت پړان» نومېږي، لیکوال یې «مهاریو» دی او تر میلاد (۱۴۰۹) کاله پخوا مړ دی. د هغه په کتاب کې راغلي دي (بُست من) د من کلمه د مېنې په معنا ده. په پښتو کې د (ودان) او (هېواد) معناوې لري او پارسي کې (میهن) شوې ده. په دې حساب تر میلاد مخکې (۳۴۱۸) کاله پخوا هم د «بُست» یادونه په کتابونو کې شوې ده.

د بُست د کلا په مدخل (د ختیځې دروازې دننه) کې یوه ارته – هسکه مقوسه دروازه لاتر اوسه پورې هم شته ده. څوک یې د نظام قراول دروازه بولي. څوک یې ششک بولي. څوک ورته رواق او طاق وايي. ځینې یې د برنډې او دالان

اسرار تنفس

- ۱- فقط از طریق بینی نفس بکشید.
- ۲- در موقع تنفس راست بنشینید.
- ۳- در فضای آزاد و پاک تنفس کنید.
- ۴- منظم تنفس کنید. برای هر شهیق (نفس گرفتن) تا سه بشمارید و برای هر ذفیر (نفس رها کردن) تا شش حساب کنید.
- ۵- موقع نفس کشیدن، تصور کنید پاکترین و جانبخش ترین هوا را اثنشاق میکنید و هنگامی ذخیر خیال کنید تمام پلیدی داخل تن شما بیرون ریخته میشود.
- ۶- موقع انجام تمرینات تنفسی، باید شکم خالی باشد. بنابراین بهترین موقع برای انجام این تمرینات صبح زود قبل از صرف ناشتا است.
- طرز ایستادن و نشستن: اگرچه موضوع طرز ایستادن نشستن خیلی بی اهمیت به نظر میرسد، ولی از نظر طبی این موضوع بسیار پر اهمیت میباشد. از اینرو باید توجه کامل به آن شود.
- برای سلامتی ستون فقرات که مرکز اعصاب است، باید مستقیم بنشینید و مستقیم راه بروید. در موقع راه رفتن باید سعی کنید شانه ها کمی به پیش باشد نه مایل به عقب و باید حتی المقدور از نگاه کردن به بالا و پائین خود داری نمایند و از حرکات تند و شتاب زده پرهیزید. کسل کسل راه رفتن و یا دستها را تند حرکت دادن و با دستپاچگی باین سو و آن سو دویدن، اثرات بسیار بدی روی اعصاب میگذارد.

تنفس عمیق: درباره اهمیت تنفس عمیق هر قدر بنویسیم، باز کم نوشته ایم؛ زیرا تنفس عمیق یکی از عوامل بزرگ حفظ سلامتی و نیروی جوانی است. تنفس عمیق علاوه بر اینکه جریان خون را تنظیم میکند و موجب راه یافتن اکسیجن بیشتر در بدن میگردد، تأثیر بسیار عمیق در بهتر شدن جریان و ظایف مربوط به جهاز هاضمه دارد. برای اینکه صحیح تنفس کنید باید قواعد زیر را به کار گیرید:

۶۰۰ متر و دومی آن در شمالغربی به فاصله آن ساحه در حدود ۲ کیلومتری به دست آمده است. میتوان این دو محل را هم عصر ساختمانهای کنجکی شمرد. یک اسکلیت که شرقاً و غرباً افتاده بود نیز از همین معبد به دست آمده، که سر آن به طرف شرق و پاهای آن به طرف غرب افتاده بود و دیگر هیچ موادی از پهلوی آن به دست نیامده است. اسکلیت دیگری که در تابوت جابجاشده بود، به جز چند پارچه نازک چوب تابوت و یک پارچه از استخوان از عینک زانوی چپ جسد به دست آمده است. از قسمت زیرپای راست جسد سه سکه مسی و سه نیزه به دست آمده، که آثار متذکره از تأثیر نم صدمه زیاد دیده و احتمال برآن است که یک سکه آن از ویماکد فیزس و دیگر آن ممکن به دوره کنیشکا متعلق باشد.

در نتیجه باید گفت، که هر چند استوپه کنجکی پغمان تخریبات زیاد را متقبل گردیده است، با آنهم آمده مذکور به طول ۱۶/۸۰ سانتی متر و بلندی ۶/۴۰ سانتی متر بعد از استوپه باستانی مرنجان (۲۳/۴۰ سانتی متر) یکی از بزرگترین استوپه های حوزه کابل به شمار میرود.

این سنگها به احتمال زیاد از کوه های اطراف آن ساحه به دست آمده است. باید افزود که این نوع مواد تعمیراتی خاص به یک دوره مشخص نبود، ولی به صورت عموم در معابد بین قرن اول الی قرن نهم میلادی به کار رفته است.

سیستم مهندسی این آبدیه قسمی است، که در این آبدیه از سنگ پارچه های نازک و سنگهای بزرگ، استفاده شده است. قسمی که اشاره شد، سنگهای ضخیمتر نه تنها به دیوارها شکل تزئینی میدهد، بلکه در عین زمان معمار خواسته است تا به این وسیله جدار بیرونی دیوارخویش را مستحکمتر ساخته باشد. این نوع معماری در ساختمان معابد تقریباً از قرون اول میلادی در افغانستان رایج بوده است.

در اثر حفریات در معبد کنجکی قریه اوریاخیل پغمان، چهار خمره مملو از استخوان در مقابل دروازه یا از جناح شرقی رواق که اطراف آن با پارچه های سنگ مسدود گردیده بود، بعد از خاکبرداری و پاککاری عمومی آثار مذکور کشف شد. از این آثار به عنوان یک سند مهم برای تعیین تاریخ میتوان استفاده کرد. از جمله چهار خمره تنها یکی از آن به اثر تراکم خاک و سنگچل شکسته، ولی سه خمره دیگر آن سالم به دست آمده است. بالای خمره ها با مهر یا استمپ ضرب خورده است. در داخل خمره چند پارچه استخوان، مجموعه سر و احتمالاً چند پارچه از استخوان پا جا داده شده بود. باید گفت، که این خمره ها بالای دیوار جابجا گردیده بود، که این دیوار ساختمان، طوریکه از طرز اعمار آن پیداست، راهبان بعد از سوختاندن اجساد، استخوان را باید در حالت نا آرامی و احتمالاً به اثر وخیم بودن وضع نظامی منطقه دفن نموده باشند.

همچنان باید خاطر نشان ساخت، که ظروف سفالی از ساحات دو قبرستان، که یکی در شمال ساحه به فاصله

موضوع: د ماین اوناچاوده توکو سره د مخامخ کېدو پر مهال څه باید وشي؟

موخه: گران لوستونکی به و پوهېږي چې، د ماین په سیمه کې د ماین او نا چاوده توکو سره د مخامخ کېدو په صورت کې، څه باید وکړي.

موضوع: سلوک او زیان لرونکي کړنې (فعالیتونه) کوم دي؟
موخه: گران لوستونکی به زیان لرونکي کړنې او سلوک و پېژني.

په خطر ناکو سیمو کې لویې مه کوی
در ساحات خطر ناک بازی نکنید

د فعالیت کارت
کارت فعالیت

په کندز کې د ښوونکو لپاره د ماینونو او ناچاوده توکو د خطرونو څخه د پوهاوی یوه ورځنۍ سیمینار

لاندې مطلب په غور ولولئ:

که چېرې یو څوک بې خطر لاره ورکه کړي او د ماین یا ناچاوده توکو یوې سیمې ته ننوزي، نو څه باید وکړي؟

- په بهره ودرېږئ
- نور ملګري مو له خطر نه خبر کړئ، تر څو ځای پر ځای ودرېږي.
- که چېرې کوم کس په بې خطر سیمه کې موقعیت ولري، له هغه څخه هیله وکړئ تر څو د مرستې په لټه کې شي د سیمې مشرانو، پولیس، او ماین پاکوونکو ته خبر ورکړي.

لاندې عمومي پیغامونه تکرار کړئ:

- کله چې د ماین په سیمه کې راګیر شوی، د مرستې تر لاسته کولو پورې انتظار اوباسی، حرکت مه کوئ، ځکه ښائي ځان ته زیان ورسوي.
- ښه داده چې، د مرستې تر لاسه کولو پورې خنډ وکړئ، نه دا چې ژوبل او یا ووژل شي.

هېڅکله دغه عمل سر ته مه رسوئ

په جګړه خپلو سیمو کې د زرو او سینو اتو لو څخه ډډه وکړئ
از جمع اوری آهن های کهنه در ساحت جنگ زده خودداری نمائید

د فعالیت کارت
کارت فعالیت

زیان لرونکي کړنې یا فعالیتونه:

- د لرګیو ټولول له خطر ناکو سیمو څخه.
- په جګړه خپلو سیمو کې، د زرو فلزاتو ټولول.
- ږنگو استوګنځایونو ته، ننوتل.
- د خطر پر ښو ګرځېدل (آبی او سرې تیرې).
- په شکمنو جګړه خپلو سیمو کې ګرځېدل.
- خطر ناکو سیمو کې لوبې کول.
- د هغه لارو او سړکونو نه کار اخیستل چې، خلک ترې استفاده نکوي.
- د ناچاوده مهماتو د خولونو څخه د کوراو ښونځیو د توکو په توګه کار اخیستل.
- د ماینونو او ناچاوده مهماتو له ځایه بې ځایه کول.

ورزشکاران کشور ما افتخار آفریدند

نیوفول کانتاکت (شین گی تای) یک ورزش نوین رزمی میباشد که در کشور جاپان در سال ۱۹۸۲ توسط کانچو هیرو هیتومیا گاوا بنیان گذاری شده و این رشته دارای تکنیکهای مختلف دست، پا و سلاحهای مختلف سرد مانند نانچیکو، چوب، شمشیر، تونفا بوده دارای حرکات اکروبات، دفاع های شخصی، مبارزات آزاد و امتیازی میباشد این ورزش در افغانستان در سال ۲۰۰۱ توسط شیهان امیرحسین حیدری به خانواده بزرگ نیوفول پیوست و در بهار سال ۱۳۸۲ در کمیته ملی المپیک و تربیت بدنی افغانستان رسماً ثبت و راجستر گردید.

اینکه مصاحبه داریم با سه تن از قهرمانان این رشته ورزشی که توانستند در شهر اردبیل جمهوری اسلامی ایران بین دوازده کشور مدالهای طلا و برنز بدست بیاورند که توجه خواننده گان مجله را به آن معطوف میداریم.

جلیل احمد حسین زاده فرزند نجیب الله حسین زاده متعلم صنف دهم لیسه غلام محمد غبار و قهرمان این رشته میگوید:

مدت دو سال میشود که به این ورزش رو آورده ام مسابقات نیوفول کانتاکت که در کشور ایران در شهر اردبیل برگزار گردیده بود من چهار حریف داشتم که اول آن از کشور

ایران بود. در این مسابقه پنج مقابل صفر جانب مقابل را ناک اوت نمودم، حریف دوم نیز از کشور ایران بود که موفق شدم چهار مقابل یک حریفم را شکست بدهم مبارزه سوم که بامن مقابل شد از کشور آذربایجان بود که با امتیاز پنج مقابل دو برنده شدم و در مسابقه فینال با ورزشکاری از کشور عراق مقابل شدم و توانستم چهار مقابل دو غالب شوم و مقام اول را بنام خود ثبت نموده و مدال طلا را بدست آورده بیرق کشور را به اهتزاز در آورم.

جلیل جان میگوید:

من ورزش رزمی را دوست داشتم بخصوص رشته نیوفول کانتاکت به همین دلیل به این رشته ورزشی رو آوردم و مشوق من در این راستا خانواده ام میباشد.

جلیل جان در رابط به دستاره هایش میگوید: از دو سال به اینطرف که در این رشته فعالیت دارم توانستم یک مدال طلا بین المللی، دو مدال طلا در مسابقات داخلی و یک کپ بهترین فایتر (مبارز) را بدست آورده ام.

جلیل جان میگوید:

گفتمنی من به سایر جوانان اینست درس بخوانند دایم ورزش نمایند زیرا ورزش ضامن صحت و سلامتی انسان است ورزش جوانان را از مواد مخدر و اعمال غیر اخلاقی دور میسازد.

جلیل جان در رابط به اخلاق یک ورزشکار میگوید:

یک ورزشکار در قدم اول خلاق ورزشی داشته باشد قوانین ورزش را رعایت کند، هر نوع سرپیچی از مقررات ورزشی باعث ناکامی و عدم محبوبیت ورزشکار در کلب و جامعه میشود.

جلیل جان میگوید:

بزرگترین آرزویم اینست که یک ورزشکار موفق و همیشه مدال آور طلا برای کشورم باشم ضمناً میخواهم در پهلوی ورزش تجارت پیشه هم باشم.

تمیم سخی زاده متعلم صنف ششم لیسه علاوالدین یک تن از شرکت کننده گان این مسابقات میگوید:

مسابقاتی بین المللی این رشته تحت نام جام خلیج فارس در شهر اردبیل کشور ایران با شرکت ۱۲ کشور افغانستان، ایران، ترکیه، ازربجان، عراق، روسیه،

امارات متحد عرب، جاپان از تاریخ هفتم الی دهم اکتوبر سال ۲۰۱۰ برگزار شده بود که در آن تیم نیوفول کائناکت افغانستان که شامل ۱۸ ورزشکار بود نیز اشتراک ورزیده

بودند که ورزشکاران ما توانستند ۱۳ مدال یعنی دومدال طلا، دومدال نقره، نومدال برونز بدست بیاورند در نتیجه تیم کشور ما مقام دوم و نایب قهرمانی را از آن خود ساختند تیمم افزود: در این مسابقات اولین حریفم از کشور عراق بود و توانستم پنج مقابل یک به حریف غالب شوم، در مسابقه دوم با ورزشکاری از کشور ایران مقابل شدم که در نتیجه پنج مقابل دو بروی پیروز گردیدم، در مسابقه سوم نیز با ورزشکار دیگر ایرانی مبارزه نمودم باز هم پنج مقابل

دو برنده شدم و در مسابقه فاینل با ورزشکاری از کشور روسیه مقابل شدم در نتیجه پنج مقابل چهار بر حریف غالب شده و مقام اول و مدال طلا را بدست آوردم.

تمیم سخی زاده میگوید:

رمز موفقیت یک ورزشکار عرق ریزی درکلب، گوش دادن به حرفهای استادان، تمرینات منظم که باعث پیروزی میباشد.

تمیم جان احساس خود را در هنگامیکه بدست آورد مدال میگوید:

احساس بسیار خوبی داشتم که توانسته بودم در بین ۱۲ کشور بیرق افغانستان را به اهتزاز بیاورم این همه ثمره دعا مردم رنج دیده کشورم بود که موفق شدم این مدال تنها افتخار برای من و فامیلم نیست بلکه برای تمام مردم افغانستان است.

تمیم جان در رابط به دستاوردهایش در عرصه ورزش میگوید:

دستاوردهایم در عرصه ورزش دو مدال طلایی بین المللی یک مدال برونز و یازده مدال طلا از مسابقات در داخل کشور میباشد.

تمیم در ارتباط به اینکه آیا ورزش کردن مانع دروس اش نمی شود؟ میگوید:

نخیر! ورزش کردن مانع درسهایم نمیشود، چرا که صبح وقت از ساعت شش الی ۱۰:۳۰ به مکتب میروم و زمانیکه از مکتب میایم تا ساعت ۴:۳۰ دروس مکتب خود را تکرار و برای درس جدید آماده گی میگیرم و ساعت ۵ به ورزش کردن میروم.

محمد مهدی بصیر فرزند محمد حیدر بصیر ۱۱ ساله یکی از شرکت کننده گان دیگر این مسابقات میگوید:

مدت دو سال میشود که تحت نظر استاد امیر حسین شهیان حیدری ورزش مینمایم و مشوق اصلی من در این راستا پدرم و استاد بزرگوارم میباشند.

مهدی جان در رابط به مسابقات که در کشور ایران انجام داده میگوید:

در مسابقات نیوفول کائناکت که در کشور ایران برگزار گردیده بود من در رده نوجوانان اشتراک ورزیده بودم و توانستم مدال برونز را بدست بیاورم ضمناً باید یاد آور شوم

که کشور ایران با سه تیم در این دوره مسابقات اشتراک ورزیده بودند و تعداد ورزشکاران آنها بسیار زیاد بود، کشور ایران توانست مقام اول را بدست بیاورد و افغانستان با ۱۸ اشتراک کننده توانست ۱۳ مدال بدست بیاورد.

مهدی جان میگوید:

رمز موفقیت من در این مسابقات دعای پدر و مادر بزرگوارم که در اثنای مسابقه در بیت الله شریف بودند من و تمام تیم را دعا کردند همچنان دعای مردم غیور، شهید پرورم و هموطنان معلولم و همچنان سعی و تلاش خودم و زحمت کشی استادانم هریک محمد قسم و امیر حسین شهیان و تشویق آنها بود که من توانستم موفق گردم.

مهدی جان میگوید:

از کمیته محترم المپیک تشکری مینمایم که زمینه رفتن ما را به این مسابقات فراهم ساختن و همچنان با اعطا نمودن مدال تشویقی برای اشتراک کننده گان این مسابقات و دعوت قهرمانان به رسانه های تصویری به ما افتخار بخشیدند.

مهدی جان در رابط به خواست اش از وزارت معارف میگوید:

خواست من از مقام رهبری وزارت معارف اینست که ورزشکاران که مدال طلا میاورند آنها را مورد تشویق مادی و معنوی قرار بدهند، زیرا شاگردان معارف با سن خردیکه دارند توانستند افتخار بسیار بزرگی را در عرصه ورزش برای کشور ما افغانستان بدست بیاورند.

توصیه حکیمانه

حکما گفته اند که هر که در روی این شش صفت

باشد، قابل آن است که با وی دوستی کنید:

- آنکه از عیب کسیکه اطلاع یابد، ظاهر نکند.
- اگر در کسی هنری یابد، اندک را بسیار اظهار کند.
- وقتی به در خود هنری یابد، اندک را بسیار اظهار ننماید.
- اگر کسی با او احسان کند هرگز فراموش نکند.
- اگر از کسی گناهی نسبت با او سرزند، عضونماید.
- اگر کسی از او عذر خواهد، بپذیرد.
- در جوانی تحصیل، در پختگی کار و در سیری افتخار کند.

ترتیب کننده ساره آوری

یک تعداد نهادهای غیر دولتی مسابقات موسیقی را برای پیدا کردن استعدادهای جوانان در سراسر کشور راه اندازی گردید.

اینک گزارشگر مجله تربیت گفت و شنود را با چند تن از شاگردان این انستیتیوت انجام داده که توجه شما خوانده گان عزیز را به آن معطوف میداریم.

اهمد رشاد افضلی متعلم صنف نهم انستیتیوت ملی موسیقی اول نمره، رشته تخصصی هاز،

مدت سه سال میشود مصروف آموزش موسیقی میباشم تا فعلا به شکل انفرادی در کدام کنسرت اشتراک

گزارشی از انستیتیوت ملی موسیقی

هنر موسیقی در افغانستان پیشینه چند هزار ساله دارد. که در دوران امان الله خان هنر موسیقی در کشور نسبت به سایر دوره های پیشین انکشاف بیشتری یافت و در کنار نظام آموزشی خرابات نهادهای آموزشی علمی و اکادمیک نیز ایجاد شد.

دهه هفتاد برای موسیقی افغانستان دهه بسیار ناگوار بود با وقوع جنگهای داخلی عدهای از هنرمندان افغانستان به کشورهای دور و نزدیک مهاجرت کردن با تسلط طالبان در کشور ما در سال ۱۳۷۵ ممنوعیت کامل موسیقی این روند مهاجرت تشدید شد و نهادهای آموزشی نیز به حال روکود در آمد بعضی از هنرمندان مهاجر در خارج از کشور توانستند به فعالیتهای هنری خویش ادامه دهند و چراغ موسیقی این کشور را روشن نگاه دارند بدین ترتیب ضایعات جبران ناپذیری به موسیقی افغانستان وارد شد بعد از حکومت موقت هنرمندان از خارج به کشور باز گشتند در این زمان هنر موسیقی انکشاف یافت کورسهای موسیقی ایجاد شد

مرکه مزمل هوتک

له یوه ممتاز زده کوونکي سره مرکه

د میدان وردگو ولایت د حضرت سلمان فارس(رض) د عالي لېسې له زده کوونکي محمد قیسم سره مرکه لرو چې، له لومړي ټولگي نه تر دوولسم ټولگي پورې اول نمره پاتې شوی دی.

پوښتنه: لومړی موځان درنو لوستونکو ته ور وپېژنئ؟

ځواب: زما نوم محمد قیسم مجاهد د محمد نعیم زوی یم، دمیدان وردگو ولایت د مرکز اوسېدونکی او د حضرت سلمان فارس(رض) د عالي لېسې زده کوونکی یم.

پوښتنه: ستاسو د اول نمره گۍ راز په څه کې دی چې، له لومړي ټولگي نه تر دوولسم ټولگي پورې د اول نمره په حیث پاتې شوي یا ست؟

ځواب: اول زه له هرڅه نه مخکې دخان لپاره ورځنی مهال وېش لرم چې، په هغه کې دلوست، لوبو اوکار لپاره ورته پکې پاملرنه شوې ده. دویم دا چې، په ټولگي کې له خپلو ټولگيوالو او په سیمه کې له خپلو دوستانو سره سالمه سیالي لرم.

پوښتنه: که د ورځني مهالوېش په اړه مو درنو لوستونکو ته لنډ معلومات راکړئ؟

ځواب: د سهار له لمانځه نه وروسته د چای څښلو نه مخکې د نوي لوست لپاره چمتو والی نیسم وروسته د چای څښلونه ښوونځي ته ځم، له ښوونځي نه وروسته کورس ته ځم وروسته له کورس نه خپل او د کور کارونه سر ته رسم. د شپې ډوډۍ خوړلو او لمانځه نه وروسته د ښوونځي او کورس کورنۍ دنده سرته رسوم اوخپل ټول درسونه تکراروم او وروسته له ۱۰ بجو څخه ویده کېږم.

پوښتنه: تاسو مخکې سالم رقابت ته اشاره وکړه په دې برخه کې ستاسو نظر څه دی؟

ځواب: سالم رقابت او ټاکلې موخه په هر څه کې چې، انسان د نیمکړغۍ لورته رسوي؟

پوښتنه: تاسو خپلو درسونو او سالمې سیالۍ ته چا هڅولي یاست؟

ځواب: په لومړي سرکې خپل مور او پلار، بیا وروڼو، ښوونکو، نورو دوستانو او خپله مینه چې، د وطن ابادي اوښرازي ده، زیات هڅولی یم.

پوښتنه: محمد قیسم جانه نورو هېواد والو زده کوونکو ته د زده کړې په اړه څه ویل لری؟

ځواب: زده کوونکي باید د ځان لپاره ورځنی منظم مهال ویش ولري او له خپلو همزولو سره سالم رقابت وکړي او د خپل هېواد ښې راتلونکي لپاره زیات زیار وباسي.

پوښتنه: په راتلونکې کې غواړئ څه شی؟

ځواب: په راتلونکې کې غواړم ډاکتر شم، تر څوله دې لارې نه خپلو هېواد والوته د خدمت جوگه وگرځم.

پوښتنه: دا چې له موږ سره مرکې ته حاضر شوی، له تاسونه یوه نړۍ مننه!

ځواب: له تاسونه هم مننه کوم!

خودم استادان مهربانم والدین عزیزم می باشد. به هنرمند محبوب فرهاد دریا علاقه دارم و آرزو دارم در آهنگهای که مسیر اید وی را همراهی نمایم. از مقام محترم وزارت معارف تقاضا دارم تا امکانات هرچه بیشتر را در اختیار ما قرار دهند و شاگردان موفق را تقدیر نمایند.

مرجان متعلم صنف ششم انستیتیوت ملی موسیقی رشته تخصصی ویلن

مدت دو سال میشود به هنر موسیقی رو آوردم در این مدت توانستم نواختن ویلن، پیانو و گیتار را به شکل

تیوری از نزد استادان داخلی و خارجی فرا بگیرم از طریق شما از استادان عزیزم صمیمانه تشکری میکنم که در عرصه آموزش موسیقی برای ما زحمات زیادی را متقبل گردیده اند.

شیر متعلم صنف چهارم انستیتیوت ملی موسیقی رشته تخصصی یک سفون

کاکایم سکسفون مینواخت من خیلی علاقه داشتم روزی مانند کاکایم سکسفون بنوازم در مدت یک سال توانستم آنرا یاد بگیرم. راز موفقیتیم سعی و تلاش

مسعود وهیدی متعلم صنف یازدهم انستیتیوت موسیقی رشته تخصصی ویلن

مدت چهار سال میشود که مشغول فراگیری موسیقی به شکل تیوری میباشم در پهلوی نواختن ویلن به پیانو نیز دسترسی دارم تا اکنون در کنسرت های مختلفی به شکل گروهی اشتراک نموده ام و مورد تقدیر قرار گرفتم بزرگترین آرزویم اینست از طریق موسیقی مصدر خدمت به مردم خود گردم و افتخارات بزرگی را نصیب کشورم نمایم.

نمودم، اما به صورت دسته جمعی با سایر آرکستر به حضور رئیس جمهور کشور آقای حامد کرزی به مناسبت های زنگ مکتب، روز جهانی سواد و افتتاح انستیتیوت اشتراک نموده ام که مورد تشویق و تمجید اعضای بلند پایه دولت، سفرای سایر ممالک قرار گرفتم که باعث ازدیاد علاقمندی به هنر موسیقی گردیده است.

گفتنی ام برای جوانانی که علاقمند فرا گرفتن موسیقی هستند کوشش نمایند که موسیقی را به شکل مسلکی فرا بگیرند.

نیلوفر بنت راز محمد متعلم صنف دوازدهم انستیتیوت ملی موسیقی رشته تخصصی گیتار

مدت پنج سال میشود که به موسیقی رو آورده ام و در کنسرت های در جامع مدنی و لیسه استقلال اشتراک نموده ام. گفتنی ام به علاقمندان هنر موسیقی خصوصاً طبقه اناث اینست که اکنون شرایط مساعد گردیده است آنها میتوانند موسیقی را به شکل تیوری بیاموزند از خانواده ها نیز میخواهم که استعداد فرزندان خویش

را در نظر بگیرند و آنها را در رشته دلخواه شان اجازه بدهند که تحصیل نمایند خواست خود را به جبر بالای آنها تحمیل نکنند.

چالاکه بی عقل

یوسری د حکومت له خوا دغواوو په یو فارم کې دغواوود ساتنې لپاره و گمارل شو.

د غواوو روزانه د مصرف پیسې سړي ته ورکول کېدې څه وخت وروسته فارم ته هیئت راغی او له سړي څخه یې و پوښتل چې له غواوو سره دې څه حال دی شیدې کوي او که نه؟

سړي له دې خاطره چې، گوندې حکومت زیاتې پیسې ورکړې و ورته وویل چې، ټوله ورځ پلا ستکوته او جنډې خوري. حکومت ونيو او جریمه یې کړ او بیایې فارم ته ولېږه، څه موده نه وه تېره چې، هغه هیئت راغلی او له سړي څخه یې د غواوو پوښتنه وکړه سړي دا ځل ورته وویل: ټوله ورځ چپلي کبابونه ورکووم، بیا د حکومت له خوا جریمه شو او ورته یې وویل: چپلي کباب مونږته نه را رسېږي اوته یې غواوو ته ورکوې، خو د سړي د ټینگار له مخی بیا په دې وظیفه وگمارل شو وروسته له دې سړي ټوله ورځ په دې کې فکر کاوه چې، که بیا هیئت راشي نو څه ځواب ورکوي دی په همدې فکرونو کې ؤ چې، هغه هیئت یې بیا ولید چې، د فارم خواته را روان دي، هیئت فارم ته راغی او له سړي څخه یې هماغه مخکنۍ پوښتنه وکړه. سړي له دې خاطره چې، گوندې هیئت به ترې خوشحاله شي ورته وویل: پیسې غواوو ته ورکوم زړه یې چې، هرشی خوري.

نقیب احمد (جعیم) دورگوولایت دچک او لسواتی څخه

کروکور

شخصی در ریل سفرکرد و بعد از رسیدن، به منزل مقصود رو به رفیق هم صنفهایش نمود گفت: بسیار معذرت میخواهم در راه شما بسیار صحبتهای شیرین کردین. با تأسف که گوشهای من کر است و کمتر میشنوم و هیچ صحبت شما را نشنیدم. رفیق همسفرش افزود: ببخشید من صحبت نه بلکه ساجق میجویدم.

زما د ښوونځي بکس.....

يو غل يوه کورته ورواوبنت، په کور کې يوازې يو ماشوم وېښ و. ماشوم غله ته وويل: زما د ښوونځي بکس هم در يوسه، که نه نو مور او پلار راوېښوم.

شاه جهان متعلم صنف هشتم انستیتیوت موسیقي رشته تخصصي گیتار

در پهلوی گیتار به نواختن سیتار و پیانو نیز آشنایی

دسترسی پیدا نمایم. گفتنی ام به سایر نوجوانان اینست که کوشش کنند درس بخوانند و از هیچ گونه سعی و تلاش در راه فراگیری علم و دانش دریغ نه ورزند.

دارم. در وقت فراغت من بیشتر مجله، کتابهای قصه را مطالعه مینمایم با مادرم در کارهای خانه کمک میکنم و بعضی وقتها تلویزیون تماشا میکنم کوشش

میکنم از هر لحظه زنده گی خود به صورت بهتر استفاده نمایم من از طفلیت به شنیدن گیتار علاقه داشتم وقتی نواختن گیتار را در سریالها میشنیدم احساس خوبی داشتم آرزویم این بود که روزی فرا برسد که خودم گیتار بزنم امروز خیلی خوشحال هستم که به آرزویم رسیدم.

سپما متعلم صنف پنجم انستیتیوت ملي موسیقي رشته تخصصي ویلن

در این انستیتوت در پهلوی آموزش موسیقی به شکل مسلکی مضامین قرانکریم، کیمیا، ساینس، پشتو، ریاضی، فزیک..... تدریس میگردد. در مدت یک سال توانستم به کمک استادانم به پیانو، سیتار و جاز

بی بی حوا
کودک هوشیار
و ذهین

خیبر فضلی
کودک
تیز هوش

گفتار سودمند

- زنده گی چیزی جز مبارزه میان عاطفه و عقل نیست.
- همکاری هنگامی زیباست که بی مزد و منت انجام شود.
- کسی که روز شکست هم بخندد واقعاً فرد قوی است.
- افتخار در خشک کردن اشک است نه در جاری ساختن سیل خون.
- ادب خودش قیمت ندارد، ولی همه چیز را میخرد.
- تربیت علم زندگیست، هنر خوب زیستن است.
- مومن کسی است که سه خصلت داشته باشد: راز پوشی، سازگاری و شکیبایی.
- سکوت و کم حرفی یکی از راه های دریافت علم است.
- هیچ چیز وحشتناکتر از خود پسندی نیست.
- سه چیز نشانه نادانی است: عوض کردن دوستان، ترک دوستی بی دلیل و تجسس در مورد آنچه که سودی ندارد.
- دانش بیاموزید و آنرا با علم و وقارزینت دهید.
- شخص محیط را نمیسازد، بلکه به آن معنی میدهد.
- برای شب پیری در روز جوانی باید چراغی تهیه کرد.
- حکومت طلایی آنجاست که بتوان قوانین را با پول خرید.

درسهای زنده گی

- ۱- همیشه راست بگوئید.
- ۲- وقت با شماس، همیشه راسخ و پا برجا باشید.
- ۳- هنگام فکرکردن و حرف زدن در کار و کردار خویش محتاط باشید.
- ۴- همیشه باید با انضباط و منظم باشید.
- ۵- اشتیاق به خدمت و اراده کار خوب را داشته باشید.
- ۶- همیشه به پیش بروید و هرگز توقف نکنید.
- ۷- همیشه رفتارتان را خوب و ستوده نمایید.
- ۸- صداقت را بهترین روش در زنده گی بشمارید.

با احترام ریکا کریمی
متعلم صنف نهم (الف)
مکتب لیسه عالی نسوان شیخان

- خوشبختی خانه در خدا پرستی است.
- عزت خانه در دوستی است.
- ثروت خانه در شادی است.
- زیبائی خانه در پاکیزه گی است.
- عفت زن در حجاب است.
- پاکی خانه در تقوا است.

دنیای غوره متلونه

حقیقت او گل دواړه اغزي لري.

(اسپانوي متل)

له مړمړ نه، گیدړه هم لکۍ ایستی شي.

(اسپانوي متل)

د تداوی پیل د ناروغۍ تشخیص دی.

(اسپانوي متل)

انسان باید احمق او غوايي دواړو ته، لار پرېږدي.

(اسپانوي متل)

که دوست نشې پیدا کولی، نو دښمن هم مه پیدا کوه.

(یوناني متل)

خوک چې، د وختونو په انتظار ناست دي، هغوی هرڅه له لاسه ورکوي.

(ایتالیوي متل)

که درواغجن نه وای، نو رښتیني نه پېژندل کېده.

(آزاربایجاني متل)

تودوخه یې مالومه نه په لوگو یې ړانده کړو.

(آزاربایجاني متل)

که ژرندې ته خواړه ورنکړې، خپلې تیرې به وځوري.

(آزاربایجاني متل)

دانشان سل کاله عمر نه وي، د زرو کلو غم ورسره وي.

(چيني متل)

که سپین بربری یې نصیحت کوه، که ځوان یې نصیحت اوره.

(چيني متل)

له ورو تگه نه مه وېرېږه، له نه تگ نه ووېرېږه.

(چيني متل)

که وروڼه سره کار وکړي، نو غر به سره زر شي.

(چيني متل)

د عبدالقدیر خموش رالېږنه

کوچکترین حافظ قرآن کریم در جهان

در مورد زمان دقیقی که «عبدالرحمن فارح» قرآن کریم را به طور کامل حفظ کرد، مادرش افزود: در دو سالگی عمرش، هنگام بازی و سرگرمی‌های کودکانه می‌دیدم که آیات قرآن کریم را با خود زمزمه می‌کند و به جز با قرآن با هیچ چیز دیگر انس و الفت نمی‌گیرد و زمانی که می‌خواستم برایش برنامه‌های کودکانه و یا کارتون به نمایش بگذارم، نمی‌پذیرفت و از من می‌خواست تا شبکه‌های قرآنی را بگذارم. در پایان گفتنی است که شاید بی‌اغراق بتوان گفت خداوند این کودک را برگزید تا یکی از معجزات عصر حاضر باشد.

وی در ادامه این گفت‌وگو افزود: بعد از تولد «عبدالرحمن» نیز هر روز با پخش صدای قرآن، گوش و جان او را با کلام الله مجید آشنا می‌کردم. علاوه بر آن ذکرها و دعاهایی که از پیامبر اکرم حضرت محمد (ص) به عنوان مستحبات و یا حتی وظایف روزانه به ما رسیده است را بر او می‌خواندم تا اینکه او با صدای تلاوت آیات قرآن و زمزمه ذکر «الله» به خواب می‌رفت.

مادر «عبدالرحمن» طی گفت‌وگویی با روزنامه الشروق الجزایر در مورد چگونگی حفظ قرآن توسط فرزند خردسالش می‌گوید: وقتی باردار بودم، قرآن تلاوت می‌کردم و هر هفته روزهای جمعه سوره مبارک «کهف» را می‌خواندم و هر روز هم دو سوره «ناس» و «فلق» و نیز سوره «ملک» را می‌خواندم.

«عبدالرحمن فارح» کودک سه ساله الجزایری در حال حاضر کوچک ترین حافظ قرآن کریم در سراسر جهان به شمار می‌رود. «عبدالرحمن» قرآن را از زبان مادر خود و نیز از طریق تلویزیون حفظ کرده است. لقب وی «مسرور» یعنی «خوشحال» است. او قرآن را کاملاً صحیح و بدون اشکال می‌خواند و حتی کوچکترین و ظریفترین قواعد و احکام قرائت قرآن را نیز رعایت می‌کند. پدر و مادر وی در مورد برخی اخلاق و رفتارهای جالب او می‌گویند: بیشتر کودکان هنگام بازی شاد و خندان هستند، اما «عبدالرحمن» وقتی صدای قرآن را می‌شنود، شاد می‌شود و لبخند می‌زند و زبان باز می‌کند.

رنگ ونرېد، خو يادونه يې تلياتي ودان پاتې شول!

پوهنوال استاد غلام دستگير رنگ صاحب د روان کال (۱۳۸۹) د لړم دمیاشتي په اوولسمه نېټه د چهارشنبې په ورځ په حق ورسېد، ارواښاد پوهنوال استاد غلام دستگير رنگ په (۱۲۹۸) ل.ل کال د ننگرهار ولایت د خوږیانو ولسوالۍ د کړې په روښا نکوت کې د ارواښاد محمد سرورخان په کور کې زېږېدلی دی. رنگ صاحب په ۱۳۰۶ ل.ل کال کې دشېر احمد خان کلا د لومړني ښوونځي له څلورم ټولگي نه فارغ شو. په ۱۳۱۸ ل.ل کال کې دکابل دارالمعلمین زده کوونکی شو. په ۱۳۲۷ ل.ل کال کې په نوموړي دارالمعلمین کې ښوونکی شو. په ۱۳۲۹ ل.ل کال کې د جلال کوب د منځني ښوونځي مدیر شو. په ۱۳۳۱ ل.ل کال کې د ننگرهار د پوهنې ریاست د مدیر په توگه وټاکل شو. په هماغه وخت کې یې په کونړ او نورستان کې هم ښوونځي تاسیس کړل. کله چې رنگ صاحب په ننگرهار کې د پوهنې لوی مدیر و، امیر حمزه شینواری په هغه مهال ننگرهار او

کابل ته راغلی و، حمزه بابا په هماغه یونلیک کې لیکلي دي چې: (دپښتون، پښتو او پښتونولۍ په معنوي ارزښتونو، رنگ د پوهنې د ډگر اتل وپوهولم!) رنگ صاحب په ۱۳۳۸ ل.ل کال کې د لویې پکتیا د معارف لوی مدیر شو. په ۱۳۴۰ ل.ل کې د کابل د ابن سینا لېسې مدیر شو. په ۱۳۴۲ ل.ل کال کې یې جاپان ته یو علمي، رسمي سفر وکړ. په ۱۳۴۳ ل.ل کال کې د بېروت امریکایي پوهنتون ته واستول شو. په ۱۳۴۹ ل.ل کال کې د لغمان ولایت د پوهنې سرپرست مدیر شو. په ۱۳۵۳ ل.ل کال کې یې د امریکې د فریدونیا په پوهنتون کې د ریاضیاتو په برخه کې ماسټري واخیستله او د هماغه پوهنتون په استازیتوب د ریاضیاتو نړیوال

کنفرانس ته جرمني ته واستول شو. هلته یې د اساسي قانون په رڼا کې د پښتو ژبې څخه ننگه او ملاتړ وکړ، پرمهده علت خپل هېواد ته راولېږل شو. د دکتورا د دورې د تېز د دفاع ورڅخه پاتې شوه.

رنگ صاحب په ۱۳۵۵ ل.ل کال کې د کابل پوهنتون د ساینس د پوهنځي استاد شو. پوهنوال استاد رنگ په ۱۳۷۲ ل.ل کال کې پېښور ته مهاجر شو. هلته د سید جمال الدین افغان د پوهنتون علمي مرستیال شو. وروسته د افغان پوهنتون د ریاضیاتو استاد شو.

رنگ صاحب له پېښور څخه د ۱۳۸۹ کال په حمل میاشت کې کابل ته راغی او د کابل په واصل آباد کې یې د ژوند وروستی شپې او ورځې په احتیاجي، محتاجي او رنځورۍ کې تېرولې. د زرگونو شاگردانو څخه چې ده روزلي وو، ډېر لږ کسان یې د معزورتیا او رنځورۍ په شپو ورځو کې پوښتنې ته ورغلل. له خپلو وروڼو او زامنو پرته ورته نور هیچا د مرستې لاس ور ونه غځاوه! رښتیا چې، پر موږ هغه مقوله ډېره ښه تطبیقېږي چې وايي: (ژوندي موصفت نه لري او مړي موغیبت!)!

رنگ صاحب ناروغ و، ناروغي یې کراره کراره زیاتېدله او په پای کې یې د چهارشنبې په ورځ خپل روح پاک الله (ج) ته وسپاره انا الله و انا الیه را جعون!

د رنگ صاحب جنازه په هماغه ورځ د ننگرهار د خوږیانو د کړې روښانکوب ته وېږل شوه او هلته په پلرني هدیره کې خاوروته وسپارل شوه.

دغلام دستگير رنگ لومړنی تخلص "ودان" و، په همدې نوم او تخلص یې د نهم ټولگي د کیمیا کتاب لیکلی او چاپ کړی دی. خو کله چې د رنگ صاحب لومړی زوی (غلام حسین) مړ شو، پر استاد یې مرگ ژوره اغېزه وکړه خپل تخلص یې له "ودان" څخه "رنگ" ته واړوه.

رنگ صاحب نه درې زامن او څلور لورگانې پاتې دي چې یوه لور یې شاعره او لیکواله ده. د یادونې وړ بولم چې، د رنگ صاحب وروڼه هریو: ښاغلی عبدالرووف قتیل خوږیانۍ، عبدالطیف منت بار، محمد آقا متین خوږیانۍ او استاد آقا

محمد گړندی د پښتو ژبې ډېر منلي، مشهور او پاخه شاعران، لیکوالان، پوهان او ټولنیز شخصیتونه دي.

ارواښاد پوهنوال استاد رنگ صاحب زیات شمېر علمي، فرهنګي او ادبي آثار لیکلي دي چې، یو شمېر یې لکه: د دولسم ټولګي ریاضیات، د نهم ټولګي کیمیا، د پوهنتون د لومړي او دویم ټولګي لپاره خطي الجبره، د سیټ نظریه او داسې نور چاپ شوي دي. رنگ صاحب ډرامې، تمثیلي ټوټې هم لیکلي او تمثیل شوې دي. د "جمعې شپه" او "وزیر" یې دلنډو کیسو چاپي مجموعې دي.

ګڼ شمېر مقالې یې په وړانګې، هېواد، زیري، اصلاح ورځپاڼو، جریدو او د ننگرهار مجلې کې چاپ شوې دي. د شعرونو یوه ټولګه یې چاپ ته چمتو ده. خو د پیسو د نشتوالي له امله چاپ ته انتظار باسي! ارواښاد استاد پوهنوال غلام دستگير رنگ صاحب ته له پاک رب العزت څخه آرام روح او د فردوس جنت غواړو! د ده وروڼو، زامنو، لورګانو، د کورنۍ غړو، دوستانو او خپلوانو ته د زړه صبر او تسل غوښتنه کوو! روح دې یې ښاد وي.

د رنگ صاحب دیوه شعر نمونه:

وطنه!

دا ستا د اغزوڅوکي په جهان نه بدلوم

مکان دپلار، نیکه په بل مکان نه بدلوم

دا ستا سپېرو وپړوکي چې، د "آر" نه تعبیر کېږي

منلي ارزښتونه په تاوان نه بدلوم

د پښت د بنسټ خښتې په قیام قایمي ښکاري

مقیم د دې مسند دا په آسمان نه بدلوم

گردونه خړوپړ دي دابا، بابا له تنه

دا گرد او سپېرې دښتې په مرجان نه بدلوم

پښتو، پښتونولي کې رښتیا شان دی ستا د شان نه

که تویې مې شي وینې، خو خپل شان نه بدلوم

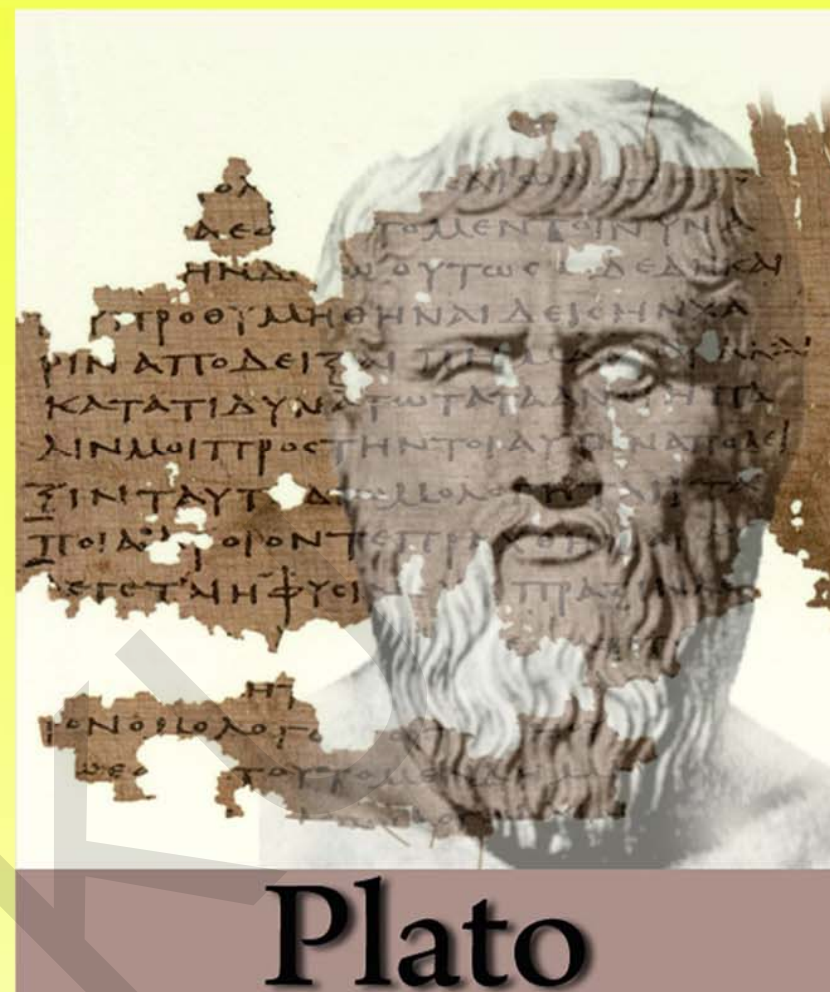
ډاډه یم چې مې مینه، محبت جز د ایمان دی!

پښتون او مسلمان، دین او ایمان نه بدلوم!

اعراضو اجتماع نه شو پیدا صورت زما!

که "رنگ" یم دغه رنگ تن په "ودان" نه بد لوم!!!

د اپلاتون ژوند، فکر او فلسفه

Plato

اپلاتون له مسيحي پېړۍ نه وړاندې، په کال ۴۲۳ ق.م کې په اتن کې پيدا شوي و، پلار يې ارستون نومېده. د اپلاتون کورنۍ د اتن له شاهي کورنيوڅخه وه، مور يې پرکشي تون نومېده او داتن د مشهور قانون پوه او شاعر سلون (solon) له کورنۍ نه وه، د ارستون او پرکشي تون له اپلاتون څخه پرته درې بچي نور هم درلودل. داپلاتون دوه وروڼه ايډ منيټس او ګلاکن او يوه خور چې پوتون نومېده، درلوده اپلاتون يوه يوناني کلمه ده چې چار شانه، قوي پهلوان سړي ته وايي زده کړې:

اپلاتون له ماشوموالي نه ډېر ذهين انسان و. ده له څلميتوب نه له ليک او لوست سره مينه درلوده او پراخه مطالعه يې کوله. ده د خپل وخت نامتو او ښه کتابونه لوستي و. اپلاتون دخپل وخت له مشهورو استادانو ګرامر، موسيقي، منطق، فلسفه او جمناسټيک زده کړې وړ او له دې سره سره نوموړی په ځوانۍ کې تکړه پهلوان هم وه د اپلاتون د فلسفې لومړی استاد کريټيلس (cratylus) وه او کريټيلس، د هيراکليوټس شاګرد و. هيراکليوټس له سقراط نه وړاندې يو مشهور فيلسوف تېر شوی دی. اپلاتون هغه څوک دی چې، د زده

کړې لپاره يې په لومړي ځل دلېسې بنسټ ډېره کېښوده. دغه لېسه په ټوله اروپا کې لومړنۍ لېسه وه. له دې نه مخکې داسې څه د زده کړې لپاره نه وجوړ شوي. دغه لېسه په يوه باغ کې جوړه شوې وه او دغه باغ د هېکادېمس (hecademus) په نامه يادېده. نوموړي د اتن اوسېدونکی وه او ډېر په پوهه مين انسان وه، نوځکه اپلاتون هم دغه لېسه دده په نامه ونوموله، دغه لېسه تر ۵۲۹ عيسوي کاله پورې فعاله وه په دغه لېسه کې ارستو هم په زدکړه بوخت وه چې د اپلاتون يو تکړه شاګرد وه.

اپلاتون مختلفو ملکونو او ښارونو ته سفرونه وکړل په پای کې مصر ته لاړو، هلته يې رياضي او نجوم ولوست، له هغه نه وروسته جنوبي اتلي ته ولاړو، هلته يې د فيثاغورث له شاګردانو سره وکتل. فيثاغورث د (۵۸۲-۵۰۷ ق-م) پر وخت د يونان لومړني جمهوريت خوښوونکي مفکر و، د فلسفې اصلاح هم فيثاغورث کړې ده.

فيثاغورث د اتلي په کروتون کې د خپلو شاګردانو لپاره يو ځانګړی کلي جوړ کړی و. په دغه کلي کې به، هغه خلک اوسېدل چې، د دوی په څېر ژوند يې خوښاوه، فيثاغورث به خپلو شاګردانو ته هغه هندسه تشرېح کوله او د موسيقي قوانين يې ورښودل. فيثاغورث عدم تشدد خوښا وه، هغه په ټولنه کې ښځې او نر ته برابر حقوق غوښتل. ځمکه ګرده او متحرکه ده دا نظريه هم د فيثاغورث وه اپلاتون د فيثاغورث له د پوهې او نظرياتو تر اغېزې لاندې راغلی وه او ۱۲ کاله يې مختلفو ځايونو ته سفرونه وکړل اپلاتون چې کله له دغه اوږد سفر نه اتن ته راستون شو، د يوې اکېلېمۍ د بنسټ ډېره يې کېښوده، اپلاتون څلوېښت کاله په خپله اکېلېمۍ کې درس ورکړ په دغه اکېلېمۍ کې د رياضي قانون، سياست او فلسفه تدريسېده، اپلاتون د فيثاغورث له فلسفې اغېزمن شوی و، ځکه يې د نورو علومو په پرتله رياضي ته ډېره ترجيح ورکوله، په همدې خاطر، چا به چې هندسه نه وه لوستې، په دې اکېلېمۍ کې به يې نه نيوه. ده به له چانه فېس نه اخيسته وړيا به يې خلکو ته درس ورکاوه. اپلاتون به له خپلو شاګردانو سره يوځای ډوډۍ خوړه او شاګردان به ورته ډېر خو شحاله وه. اپلاتون د ۸۱ کالو په عمر ديو ځوان ملګري واده ته تللی و او هملته يونانځاپه مړ شو

ژباړن: عطاءالله خان حيران

هرگز به ماين ها و مهمات باقي مانده

از جنگ دست نزنيد!

هېڅکله ماينونو او ناچاوده توکو ته

لاس مه وروړئ.

حق مسلمان بالاي مسلمان شش چيزاست:

- برايش سلام بدهيد و اگر سلام داد، جواب آن را بدهيد.
- هنگام بیماری به عیادتش برويد.
- هنگامیکه عطسه زد و (الحمد لله) گفت، در مقابل برايش شما (یرحمک الله) بگويد.
- اگر دعوت کرد، قبول کنيد.
- اگر فوت کرد، به جنازه اش برويد.
- و اگر ضرورت به نصيحت داشت، برايش نصيحت کنيد.

منافق دارای چهار صفت است:

- وعده میدهد خلاف میکند.
- امانت را خیانت میکند.
- حرف میزند دروغ میگوید.
- جنگ میکند ودشنام میدهد.

حقوق نبی بالای امت:

- بعداز خداوند(ج) از همه چیز اورا دوست داشته باشیم.
- به مبارک درود بگوئیم.
- ازسنت هایش پیروی کنیم وبه ترقی شریعت مبارک کوشش کنیم.
- به رسالتش ایمان داشته باشیم.
- به چیزهاییکه امت را امر کرده عمل نماییم واز چیزهایی که منع کرده اجتناب کنیم.

ارسالی پوپلزی

ادبیات کودک را بشناسیم

کودکان افسانه ها می آورند

هست در افسانه شان بس راز پند

پیرامون ادبیات کودکان، بخصوص گفتنیهای ضروری که بتواند از ادبیات کودکان برای دست اندرکاران آن تصویر روشنی بدهد، در کشور ما تا کنون کار بایسته و شایسته یی صورت نگرفته است و نهاد های مسؤول توجه چندانی به آن مبذول نداشته اند.

در اروپا تا دو قرن پیش کودک و طفل را با بزرگسالان به یک چشم میدیدند و با هر دو برخورد همسان داشتند. در افغانستان تا هنوز هم کودک را به عنوان

یک شخصیت جدا نمی پذیرند و جزء بزرگسالان برمی شمارند. این بود، تشخیص و تفکیک نشدن ادبیات کودکان از ادبیات بزرگسالان که تاکنون ادامه دارد و برخی به غلط ادبیات پندآمیز دیروز را جزء ادبیات کودکان می شمارند.

بعد از انقلاب صنعتی در اروپا، جایگاه کودک را بازشناختند و به دنبال آن ادبیات کودک شکل گرفت، در حالتی که در جامعه ما هنوز هم جایگاه کودک کاملاً مشخص نشده است.

در کشور ما ادبیات کودکان با سراج الاطفال و به وسیله محمود طرزی آغاز شد و طی بیش از هفت دهه به

استثنای کارها یا کتابهای تألیف استاد مایل، کارهای منظم و بایسته و معیاری چندانی صورت نگرفته است. در ادبیات کودک، سطح فکری و مقیاس آگاهی او باید در نظر گرفته شود تا ذهن وی را روشن و تحلیل وی را رشد دهد. همین شیوه سبب میشود که ادبیات کودک هویت پیدا کند. ادبیات کودک باید دریاچه یی باشد تا کودک به وسیله آن جهان پیرامون خود را بشناسد و با دریافتهای کودکانه خود گره بزند. ادبیات کودک به دو گونه به وجود می آید: یا از طرف دیگران برای کودک و یا هم از سوی خود کودک. در هر صورت، این ادبیات باید به کودکان متعلق باشد و کودک خود را در آن بازیابد، خیالها، پندارها و آرزوهای خود را در آن به گونه آشکار با تمام حواس و عواطف خود درک کند.

باید به خاطر داشت که پدید آوردن میل کودکان برای اندوختن تجارب و آگاهی، یادگیری زبان، تقویه و تربیه نیروهای فکری وی با خواندن و نوشتن و آشنایی کودک با محیط پیرامونش، به همینگونه تقویت و انکشاف تمایلات کودکانه، ایجاد اعتماد به نفس کودک و ایجاد احساس همکاری، امانت، صداقت و زیست باهمی با دیگران و برآورده ساختن عواطف و احساسات و نیازهای ذهنی، ایجاد علاقه به کتابخوانی و مطالعه را به میان می آورد. در واقع ادبیات کودک به همه آن نیازهایی پاسخ میدهد که کودک دارد.

ادبیات کودک باید زنده گی، طبیعت، محیط و جامعه را به کودک بشناساند و تصویر مشخصی به وی ارایه کند؛

احساس و ادراک زیبایی را در وی به وجود آورد، در ایجاد علاقه به خواندن و نوشتن و آماده ساختن برای زنده گی وی را یاری رساند؛ در غیر آن ادبیات کودک نمی تواند رسالتش را به فرجام آورد. ویژه گی ادبیات کودک:

ادبیات کودک باید ساده و روان باشد و کودک بتواند از آن بهره برداری نماید و نیز با سن و سال وی پیوند داشته باشد. به این منظور میتوان با استفاده از ادبیات عامیانه این کار را صورت داد. ادبیات کودک باید ویژه گیهای اخلاقی داشته باشد و نباید به شکل پند و اندرز ساخته شود. دیگر اینکه کتابهای کودکان باید تصویری باشد؛ زیرا تصاویر میتواند فهم و دریافت کودک را بالا ببرد. ادبیات کودک باید با زبان، تخیل و علایق او هماهنگی داشته باشد. کاربرد ژانرهایی که مفهوم و قابل درک برای کودک باشد، از به کارگیری انواع و اشکال ادبی دشوار و مغلق خودداری شود

په افغانستان کې، د کتاب ضرورت

افغاني ټولنه کتاب ته ډېره اړتيا لري. په دې وروستيو وختوکې چې، کومه څېړنه، په افغانستان کې، د کتاب په اړه شوې ده، داسې چې، په دغه هېواد کې، هر و ۴۰۰ کسانو ته يو کتاب رسېږي.

په افغانستان کې، داسې وختونه هم تير شوي چې، پېړۍ پېړۍ په دغه ملک کې، ان يو کتاب نه دی چاپ شوی. بيا داسې وخت را ورسېد چې، په پېړۍ کې د يوه کتاب د چاپ وخت راورسېد، بيا بل وخت داسې وخت راورسېد چې، په يوه کال کې، يو کتاب چاپ شو، بيا دا خبره مياشتې ته راټيټه شوه. بيا خبره اونۍ ته راورسېده، له نېکه مرغه، اوس ورځې ته. اوس داسې ورځ نشته چې، په پښتو اودري ژبو، له لسو تر پنځلسو پورې کتابونه، يو اوبل ځای نه چاپېږي. يو وخت به يې کتابونه خطاطي کول او بيا به يې يو اوبل ځای لېږل، بيا د چاپ ماشينونه رامنځته شول، د چاپ ماشين له جوړولو سره، دا بهير چټک شو. په هغه وخت کې، کمپيوټري کمپوز نه و، توري به يې سره را ټولول او بيا به يې يوه کلمه او جمله ترې جوړوله، دغه عمل ته به يې حروف چيني ويله، بيا به يې کتاب ترتيب او چاپ ته لېږه. اوس دکمپيوټر عصر دی، هر شی اسانه شوي. اوس يو په کابل ښار کې، له زرو زياتې، د چاپ خونې شته. اوس حکومت خپله مطبعه لري او رعيت خپلې، خپلې په دی ډول، نن سبا دکتاب چاپ ډېر اسانه شوی دی او د کتاب مينه وال ډېر شوي دي.

پښتني قلمي پانگه

ليکنه: ع.ت

تر اوس مهال پورې دا جوتنه شوې ده چې، په افغانستان، پاکستان، هندوستان، انگلستان او رو سېي کې (۵۳۰) پښتو قلمي نسخي (پښتو لر غونې قلمي پانگه) شتون لري.

په (۱۳۵۴) ل. کال کې د کابل پوهنتون په کتابتون کې د پښتو ژبې د نړيوال مرکز له خوا يو نړيوال سيمينار د پښتو د (۱۰۸) قلمي نسخو د معرفي لپاره جوړ شوی و. په هغه سيمينار کې دا کتابونه (دپښتو قلمي نسخې) پېژندل شوي وو:

د ادم خان او درخانۍ کيسه، بدرۍ جماله او سيف الملوك اسرار العارفي، د اسلم لون دېوان، د امير شېرعلي خان عکسري قوماندې د بابو جان دېوان، بيانات افغاني، فتح خان، راييا، دپښتو عکسري لنډي، پيرمحمد کاکړديوان، تجويد خزانه القراء، تحفه الامير، دجانان فدوي ديوان، دجديد ديوان، جنگ نامه بابو جان، جنگ

اشعار، دحضرت عيسي(ع) کيسه، خزانه القراء، خلاصه المريدین د خوشحال خټک دېوان، د خوشحال طبنامه، د خوشحال خټک کلیات، څو مختلفې رسالې، دافع الفقراء، دارالبیان، دارالمجالس، ذخیرته القراء، د رحمن بابا دېوان، رساله معجزات، رشید البیان، دسيف الملوك کيسه، شرح تصدیقات سلم منطق، شرح منطق، شرعته الاسلام، دشهزاده بهرام کيسه، دشيدا دېوان، طب شهاب، د عبدالقادر خان خټک دېوان، د عروض قلمي نسخه، فوايد شريعه، د فدوي دېوان، گدسته، لنډکی طبي قاموس، لیلی او مجنون، مخزن الاسلام، مستخلص الحقایق، معراج النبي، معراجنامه، مفتاح الدقایق، مفتاح الفرائض، د ملا خیرا لله دېوان، د ملا ښایسته خان (تذکره) د منطق دسلم العلوم پښتو شرحه، د انصاري روښاني دېوان، نافع المسلمین، د نعت رساله، نعت شریف، نورنامه، نېرنگ عشق، د والضعی تفسیر، یوسف، زلیخا، یوه دیني رساله اوداسې نورې قلمي نسخې په هغه سېمینار کې معرفي شوې وې. د یادونې وړه چې، پورتنۍ قلمي نسخې دپښتو ټولنې (علومو کادۍ) کتابتون د کابل پوهنتون کتابخانې او د استاد حبیب الله رفیع شخصي کتابتون ته منسوبې بلل شوې وې. دا چې داپورتنۍ لرغونې پانگه (قلمي نسخي) اوس شته ده او که نه؟ که شته دي؟

نوچېرې دي؟ دا هغه پوښتنې دي چې ځوابونه یې زموږ په واک کې نشته!!

اندرزها

■ اگر تفاهم با حوصله و گذشت یکجا شود، از نتیجه آن محبت و عمل خیر بدست آید. در آن صورت به رمز «سعادت و نیکبختی» خواهیم رسید.

■ از همه اول باید خود را بشناسیم، زیرا تا وقتی که خود را نشناسیم امکان ندارد که توسط خود به معرفت دیگران متوسل گردیم.

■ اساس برتری و بهتری را باید در ظواهر اشیا جستجو نه نمائیم، بلکه بهتری و برتری واقعی در تکامل معنویات و پدیده های انسانی به مشاهده میرسد.

■ اندیشه های خورد و کوچک با تدبیر اندک برآورده شده میتواند؛ ولی برای اندیشه های بزرگ ضرورت به تدبیر بزرگ است.

■ اطفال و جوانان را باید به شنیدن عادت ساخت و بعد از شنیدن باید دقت و توجه نمود تا چه باید کرد؟

■ برای جوامع مایوسی زهر قاتل است. جوامع باید امیدوار باشند که اصلاح جوامع برای خیر و سعادت آنها است.

■ بهترین تبلیغ از اعمال و کردار مبلغ و گوینده به میان آمده میتواند. اگر مبلغ و گوینده به آنچه که میگوید عملی نداشته باشد، گفتارش نه تنها تاثیر نمیکند، بلکه مضر واقع میشود و سامع را متأثر میسازد.

■ بسیار باید کوشید که به رموز تأثیر گفتن آگاه باشیم، بسیار باید متوجه باشیم که گفتن به خود و دیگران چه عواقبی دارد. برای انسان گفتن و شنیدن هردو لازم است و باید شنیدن از گفتن بسیار باشد تا اصلاحش روز بروز فزونیتر گردد.

■ با شکر گذاری از مزایای زندگی لذت ببرید، بخاطر اینکه فرصت از دست رفته دوباره میسر نمیگردد.

■ خانه و خانواده کانون سعادت و خوشبختی است! در صورتیکه با «نیت پاک» تهداب گذاری گردد. با عقل سیلم و قلب مملو از عشق و محبت به بقای آن کوشید و با «امانت داری، صبر، حوصله، گذشت و فداکاری» به ضوابط آن احترام گذاشت و از آن حفاظت کرد.

■ خداوند تعالی؛ انسان را فاعل مختار و اشرف المخلوقات آفریده و توانایی تصرف کائنات را به آن داد. بناءً اگر انسان هر قدر از اختیار جایز خود کار بگیرد و هر قدر در معرفت کائنات افق ذهن خود را وسعت دهد، به همان اندازه از منافع زندگی بهره مند میگردد.

■ رمز سعادت و خوشبختی بشریت در «حسن خیر، تعقل سالم، تعاون و همزیستی مسالمت آمیز» است.

■ غرور و خود خواهی، خاصه مستکبرین است؛ با وجود اینکه بقا ندارد، انسان را به تباهی میکشد.

■ فیصله ما نباید فوری باشد، باید خیلی دقیق باشیم تا فیصله های ما به حق و حقانیت متوسل گردد.

■ طبیعت فردی عبارت از آن قوه اصلی است که از یک طرف فرد را به میان آورده و از طرف دیگر تا حد امکان او را حمایت مینماید.

■ کلید همه مشکلات نزد مردم است و مردم با خود هر چه دارند، به شرطیکه خود را بشناسند و از خود کار گیرند.

■ ما خیر میخواستیم، حتی خیر را برای خیر میخواستیم.

مولانا محمد سعید «سعید افغانی»

ابن القیم رحمه الله گفته است

چهار چیز جسم انسان را مریض میسازد
سخن زیاد، خواب زیاد، خوراک زیاد،
بیکاری زیاد

چهار چیز بدن را منهدم میسازد:
اندوه و چُرت، غم، گرسنگی، جادو

چهار چیز زیبایی، شادابی و تازه گی چهره را
از بین میبرد:
دروغ، بی حیایی، زیاد سوال کردن
بدون علم، فسق و فجور زیاد

چهار چیز چهره را زیبا، شاداب و تازه
میسازد:
تقوی، وفا، کرم و مروت

چهار چیز روزی را زیاد میسازد:
نماز های شبانه، زیاد توبه کردن، صدقه،
ذکر الله تعالی در اول و آخر روز

چهار چیز سبب کاهش روزی میشود:
خواب صبحگاهی، قلت نماز، کسالت و
خیانت

محمد میرویس هوتک

د مور او پلار احترام

ښوونکی عبيدالله (بیدار)

پوهه

د ژوند تیارو لاره رڼا ده پوهه
زړونو، فکرونو ته دوا ده پوهه
انسان په پوهې، ځان جهان پېژني
خپل او پردې، دوستان، سېحان پېرني
هسکه له هر څه نه، رښتیا ده پوهه
پوهه دولت، پوهه عزت وگټه
پوهه جوهر، وسله، صفت وگټه
پوهه زیور، گانډه، ښکلا ده پوهه
چې په پسرلو د پوهې څوک وي سنبال
هغه سرلوری وي، آرام، خوښ، خوشحال
پوهه طلا، الماس، کیمیا ده پوهه
بیداره! لوستي کړه، نالوست افغانان
روژه - نر، ښځې، غټان، پېغلې، ځوانان
دپاک رسول (ص) دخولې وینا ده پوهه
زړونو، فکرونو ته دوا ده پوهه

نویسنده: عزیز آسوده

سرود زمستان

برای کودکان

سلیمان (امانی)

مادر م

مادر م ای بالین آسایش سرم
مادر م ای کشور چشم شبها بر سرم
مادر م ای شگوفه باغ زنده گانی
مادر م ای رونق عمر شادمانی
مادر م ای سایه هر لحظه آسانی
مادر م ای نفس جسم و روحانی
مادر م بر تودعا زوفا گویم
مادر م بر تو صفا عهد خدا گویم

فریدالله نوري

ټولگی

مالره کورگی دی
ښکلی مې ټولگی دی
زه پکې لیکل کړم
هروخت زده کول کړم
ښه ځای ښوونځی دی
ښکلی مې ټولگی دی
ماباندې ډېر گران دی
څارمې تربنه ځان دی
رنځ ته دا ښوونځی دی
ښکلی مې ټولگی دی
ساتم به یې پاک زه
تل له گردو خاک زه
تن هم مې زړگي دی
ښکلی مې ټولگی دی
هر زده کړې ته کور دی
هر ټولگیوال وروردی

باد میشه باران میشه
شمالک توفان میشه
با هر باد خزانی
درختان عریان میشه
گلها میشن پژمرده
خالی میشه باغستان
هر وقت شوه برگریزان
ده باغ میایه زاغان
پروانه ها میمیرند
پرنده ها میکوچند
زاغا میگن قاغ قاغ
یعنی خالی شده باغ
صدا میکند زاغان
ده باغ زیر درختان
باد چه شد باران چه شد؟
برف زمستان چه شد؟
باران اگر بباره
برگامه تر میشه
از باغ اگر بگذری
زیر پایت شرشر میشه
آسمان شده ابر آلود
برف میایه خنک میشه!
صندلی ره میمانیم
پایا کتجلک میشه

معلولیت منحیث یک پدیده ای فراگیر و همه شمول تمام سکتور ها را در برگرفته و پاسخگویی مناسب همگانی را مطالبه می کند ، هر نهاد و ساختاری در بخش کاری خود مکلفیت دارند تا مسوولیت های شانرا انجام دهند. معلولیت در طول زمان با بشریت بوده و به نحوی از انحنای تبارز کرده است و همچنان ادامه خواهند داشت، بناً برنامه های منظم و تدابیر پیشگیرانه را جداً می طلبد. نقش و مکلفیت هر ارگان در جای خود از اهمیت بالایی برخوردار است و هرکدام در جای خود در بخش های از زندگی جامعه معلولیت و اشخاص دارای معلولیت نقش ایفا می کند.

معلولیت با معارف رابطه نزدیک و جدی دارد، سکتور فعال و کارای معارف در کشور می تواند به یکی از اساسی ترین نیازمندی های جامعه معلولیت و اشخاص دارای معلولیت پاسخ قناعت بخش ارایه کند، معارف نقش مهم را در شمولیت ، مشارکت کامل اجتماعی و بهره مندی اشخاص دارای معلولیت از زندگی مناسب به عهده دارد، اینجاست که نقش

معارف حیاتی می شود و معارف با اتخاذ تدابیر به موقع می توانند چنین زمینه های اساسی شمولیت اجتماعی را برای اشخاص دارای معلولیت در جامعه فراهم نمایند.

خوشبختانه سکتور معارف در کشور به نیازمندی های تعلیمی، حرفوی و ارتقای سطح کیفی نظام آموزشی گام های ارزنده و قابل دید را انجام داده است، علی رغم توجهات جدی معارف به معلولیت و کارهای انجام شده ولی با آن هم هنوز معارف مسوولیت و مکلفیت های سنگین و مهم را بدوش داشته و باید در صدد تطبیق آنان برآیند.

آگاهی دهی جامعه از معلولیت، حقوق اشخاص دارای معلولیت ، راه های پیشگیری از معلولیت و توانبخشی آنان از طریق معلمان، کمیته های والدین، برنامه های رسانه ای معارف و گزنش معلولیت در نصاب های مختلف تعلیمی فعالیت های ارزشمندی است که تا هنوز انجام شده، تداوم و گسترش آن به تمام مناطق کشور برای بهره مندی تمام شهروندان کشور از چنین آگاهی و معلومات ضروری است و به دسترس همگان قرار گیرد.

مطرح شدن مسایل معلولیت در پالیسی ها و استراتژی های معارف برای اولویت قرار دادن معلولیت در صدر برنامه های سکتور آموزشی کشور بیشتر از پیش عرصه های: خدمت رسانی ، راهنمای، توانبخشی، تداوی، کا ربرد اصطلاحات و لغات شایسته ای مناسب کرامت انسانی، شمولیت اجتماعی و پذیرش کرامت پسند و حقوق محور اشخاص

دارای معلولیت را در سطوح مختلف جامعه و معارف نهادینه نموده ، فرهنگ مسوولیت پذیری و رابطه های متقابل همنوعی را بیشتر از پیش تقویه و تهداب گذاری می نماید .

معارف کشور با ایجاد زمینه ها و فرصت های تعلیمی برای اشخاص دارای معلولیت و کودکان دارای معلولیت می توانند شمولیت آنانرا در جامعه تضمین نماید ، باعث رشد و تقویه خودباوری و اعتماد به نفس آنان شده، آنان را از مشکلات مختلف روانی نجات دهد و از پیچیدگی ها و معضلات بعدی ناشی از ناهنجاری های روانی از جمله افسردگی، ترس، اضطراب و استرس جلوگیری نماید، شمولیت شاگردان دارای معلولیت در مکاتب مختلف از طریق آموزش فراگیر در کنار شاگردان بدون معلولیت از ابتدای دوران زندگی و طفولیت به تدریج آنان با هم آشنا شده و یکدیگر تفاوت های انسانی شانرا درک نموده شناخت و فهم بهتر بوجود خواهند آمد، زمینه های زندگی اجتماعی و گروهی فراهم می شود بدین ملحوظ است که تلفیق اجتماعی و احترام متقابل به یکدیگر یکی از اصلی ترین کارهای است که سکتور همه پذیر و فراگیر معارف انجام دهد.

تعلیم و تربیه زود هنگام برای زدودن موانع و پیشگیری از مشکلات احتمالی بعدی در مراحل اولیه رشد و نموی کودک دارای معلولیت بسیار با اهمیت و حیاتی است ، مراقبت های و راهنمای های زود هنگام، تعلیم زود هنگام، توانبخشی زود هنگام نقش

حیاتی و سازنده را در زندگی اشخاص دارای معلولیت بازی می کند.

نظام همه شمول و فراگیر معارف به نیازمندی های همه کتگوری های مختلف معلولیت یکسان برخورد نموده ، زمینه های آموزش تمام گروه های معلولیت را با در نظر داشت ظرفیت ، نیازمندی و انتخاب شان فراهم می نماید ، چنانچه که خوشبختانه معارف کشور در بسیاری ساحات تعلیمی مختلف گروه های معلولیت فعالیت های مهم و چشمگیری را برای جامعه ناشنویان و روش ضمیران یا نابینایان انجام داده است، ولی به نیازمندی ها و فرصت های تعلیمی شاگردان دارای معلولیت های روانی، فکری و ذهنی کارهای اساسی صورت نگرفته است، اما با در نظر داشت معلولیت به عنوان اولویت وزارت معارف ، دست اندرکاران محترم امور معارف توجه جدی را مبذول دارند تا همه اشخاص دارای معلولیت بدون در نظر داشت معلولیت های شان از حقوق یکسان تعلیم بهره مند شوند .

با رشد مکاتب خصوصی در کشور در پهلوی نظام آموزشی دولتی آنان نیز مسوولیت های فراهم سازی فرصت های تعلیمی برای اشخاص دارای معلولیت و کودکان دارای معلولیت را به عهده دارند و سهولت های لازم برای دسترسی و شمولیت آنان را فراهم نماید.

ادامه دارد.....

محمد صادق محبی

ششامه حضرت محمد مصطفی (ص)

- نواده ها: حسن، حسین، رقیه، ام کلثوم، زینب (رض) که تمام فرزندان از حضرت فاطمه الزهرا (رض) بودند.
- دامادان: ابو العاس بن زبیر پسر خاله شان (شوهر بی بی زینب) حضرت عثمان (رض) شوهر رقیه و ام کلثوم و حضرت علی (رض) شوهر فاطمه الزهرا (رض) خسران معروف حضرت ابوبکر صدیق (رض) حضرت عمر فاروق (رض) ابوسفیان پدر حضرت امیر معاویه (رض).
- کاکاهای معروف شان: ابوطالب، زبیر، حارث، ابولهب، حضرت حمزه (رض)، حضرت عباس (رض).
- عمه هایشان: حضرت صفیه (رض)، ام کلیم البیضاء، عاتکه امیمه، اروی، بره.
- پسران کاکا: حضرت علی (رض) حضرت جعفر طیار (رض) و...

- نام: حضرت محمد (ص).
- نام پدر: عبدالله.
- نام مادر: بی بی آمنه.
- نام پدر کلان مادری: وهب.
- نام مادر کلان مادری: بره بنت عزی.
- تاریخ صدور اولین وحی الهی: سال ۶۱۱ م.
- رنگ چهره آن حضرت (ص): گلگون و درخشان.
- رنگ موی: سیاه.
- قد: متوسط مایل به بلند.
- بینی: کشیده و قلمی.
- همسران: خدیجه بنت خویلد (رض)، عایشه بنت حضرت ابوبکر صدیق (رض)، حفصه بنت حضرت عمر فاروق (رض)، سوده بنت زمعه (رض)، زینب بنت حش اشدی، ام السلمه بنت ابو امیه، جویریہ بنت حرث مطلق، صفیه بنت حی بن اخطب خیبری، میمونه بنت حرث هلالی، زینب بنت خزیمه، ام الحبیبه بنت ابوسفیان (رض).
- پسران: قاسم که در دو سالگی وفات یافت، عبدالله مشهور به طیب و طاهر که در سن شش ماهگی وفات یافتند و ابراهیم که در سن شانزده ماهگی وفات یافت.
- دختران: زینب، رقیه، ام کلثوم، فاطمه (رض).

ساره آروی

اهمیت و فضیلت نماز

اساس اسلام پنج چیز است:

- ۱- ایمان آوردن به خداوند متعال و رسول الله (ص)
 - ۲- نماز خواندن
 - ۳- زکات دادن
 - ۴- گرفتن روزه در ماه مبارک رمضان
 - ۵- محبوب ترین عبادت نزد خداوند متعال ادای نماز است.
- از حضرت عبدالله بن مسعود (رض) روایت شده که از رسول الله (ص) پرسیدم: محبوب ترین عمل نزد خداوند متعال کدام است؟
- وی در پاسخ فرمود: نماز در وقتش.
- فرق و امتیاز در میان مسلمان و کافر نماز است.
- حضرت جابر (رض) میفرماید: رسول الله (ص) ارشاد فرمود: فرق در میان مرد مومن و کافر و مشرک، نماز است.
- از حضرت عبدالله بن عمر (رض) روایت شده که رسول الله (ص) فرمود:

کسی که نماز را با روش درست و صحیح علی الدوام بخواند، آن نماز در روز قیامت برای آن شخص وسیله نور و برهان و نجات قرار خواهد گرفت.

کسی که نماز را محافظت ننماید، آن نماز برای او در قیامت وسیله نور و برهان و نجات قرار نخواهد شد.

حشر او در قیامت همراه با تارون فرعون هامان و ابی بن خلف خواهد بود.

امیر المومنین حضرت عمر بن الخطاب (رض) در زمان خلافت خویش به تمام فرمان روایانش حسب ذیل دستور داد:

مهمترین چیز شما نزد من، نماز است کسی که آن را حفاظت کند او دین خود را حفاظت میکند و کسی که آن را ضایع کند اونسبت به چیزهای دیگر ضایع کننده تر است.

خداوند متعال میفرماید:

همانا رستگار شد کسی که پاکیزه گی اختیار نمود و اسم پروردگارش را گرفته و سپس نماز خواند.

زپو اوسپنوله ٲولولو نه ٲٲه وکړئ؛ ځکه کېدای شي، ستاسو ٲٲي کېډو يا وژلو سبب وگرزي.

آهن های کهنه را جمع اوری نکنید؛ زیرا ممکن باعث زخمی شدن یا کشته شدن تان گردد!

لومړي کسان لومړي شیان

لومړی شخص چې علم النجوم یې منځته راوړ،
ادريس^(ع) و.
لومړی شخص چې د مفسدينو په مقابل کې یې جهاد
وړ، ادریس^(ع) و.
لومړی کلی چې نو ح^(ع) له توپان نه وروسته اباد کړ،
ثمانين نومېده.
لومړی شخص چې ختنه شوی دی، ابراهيم^(ع) و.
لومړی شخص ابراهيم^(ع) و چې، په ربړه کې یې سپین
ډکي (وینتان) ښکاره شول.
لومړی شخص به ابراهيم^(ع) وي چې، د قیامت په ورځ
به ورته جامې ورکول کېږي.
لومړی شخص چې ربړه یې په سپاهي رنگ کړه، هغه
فرعون و.
لومړی شخص چې، د زمزم اوبه د هغه په سبب پیدا
شوې، هغه اسماعیل^(ع) و.
لومړی شخص چې، د اما بعد کلمه یې په خبرو کې
استعمال کړه، داوود^(ع) و.
لومړی شخص چې ژرنده یې منځ ته راوړه، سلیمان^(ع)
و.
لومړی شخص چې، کاغذ یې جوړ کړ، یوسف^(ع) و.
لومړی شخص چې، مالیه یې وټاکله، موسی^(ع) و.
د حضرت محمد^(ص) لومړنی زوی قاسم و او لومړنۍ
لور یې بي بي زينب وه.

- تاریخ هجرت از مکه به مدینه: سال (۶۲۲) م برابر به اول سال هجری قمری روز دوشنبه
- وفات پدرشان: دوماهه در شکم مادرشان
- سن پدر شان: (۲۵) ساله وقت وفات.
- وفات مادر شان: سن شش سالگی.
- محل قبرمادر شان: منطقه ابواء (بین مکه ومدینه).
- سن خانم اولشان: (۶۵) ساله وقت وفات سال (۱۰) روز.
- وفات پدرکلان شان سن: سن (۸) ساله (۷) ماه و (۱۰) روز.
- سرپرست اصلی شان: (ابوطالب کاکایشان).
- وفات کاکایشان ابوطالب: سال (۱۰) نبوت سه روز بعد از وفات خدیجه الکبرا^(رض).
- وظیفه شان قبل بعثت: حدوداً تاسن (۲۵) سالگی چوپان و بعد از (۲۵) سالگی تجارت با سرمایه خدیجه الکبرا^(رض).
- اولین سفرشان: به سن (۱۲) سالگی همراه کاکایشان ابوطالب به شهر بصری که شهریست درشام (سوریه امروزی).
- تاریخ وفات آن حضرت^(رض): (۱۲) ربیع الاول سال (۱۱) هجری قمری روز دوشنبه.

د رسول الله (ص) یوه ځانگړنه

د رسول الله (ص) له مبارک بدن نه به، په تلپاتې ډول، د خوشبو یې وېرمې، هر لوري ته خپرېدې. ان تر دې چې، ډېر ځله به دده مبارک خوشبويي، صحابه کرامو ته، دده مبارک د راتگ زېږی ورکاوه.

د ځینو پیغمبرانو په اړه مالومات

حضرت داوود علیه السلام

سلیمان^(ع) د داوود^(ع) زوی دی.
د سلیمان^(ع) مور بنت سبع نومېدله.
د سلیمان^(ع) په وخت کې ملکه بلقیس د سبا(يمن) هېواد واکمنه وه.
د سلیمان^(ع) نږدې کس او وزیر اصف بن برخیا و.
سلیمان^(ع) څلوېښت کاله واکمني کړې ده.
په قرآن شریف کې ۱۶ ځایه د سلیمان^(ع) یادونه شوې ده.
سلیمان^(ع) په بیت المقدس کې خاورو ته سپارل شوی.

حضرت ایوب علیه السلام

په تورات کې ایوب^(ع) ته جوب نوم ورکړل شوی و.
ایوب^(ع) په عوض قبيله کې زوکړی دی.
په عبراني ژبه کې د ایوب^(ع) نوم ارب دی.
ایوب^(ع) څلور مېرمنې لرلې.
ایوب^(ع) ۱۳ کاله په مصیبتونو او ستونزو کې تېر کړي دي.
د قرآن شریف په څلورو سورتونو کې د ایوب^(ع) یادونه شوې ده.
په انعام او انبیاء سورتونو کې یوازې د ایوب^(ع) نوم راغلی.
ایوب^(ع) ۱۴۰ کاله ژوند کړی دی.

داوود^(ع) پلار الیث نومېده.
داوود^(ع) دیارلس وروڼه درلودل.
داوود^(ع) په ۴۰ کلنۍ کې پیغمبر شو.
داوود^(ع) د هېروسلیم (بیت المقدس) ښار خپله پلازمېنه ټاکلې وه.
داوود^(ع) پر بني اسرائيلو څلوېښت کاله واکمني وکړه.
د قران شریف په ۲۷ ایتونو کې د داوود^(ع) یادونه شوې.
د قران شریف په ۱۶ سورتو کې د داوود^(ع) نوم راغلی.
داوود^(ع) د طالوت د پوځ سرتېری و.
داوود^(ع) نږدې ۱۰۰ کاله ژوند کړی دی.
داوود^(ع) نږدې ۱۱ سوه کاله مخکې له میلادنه په شا اوخوا کې مړ شوی دی.

حضرت سلیمان علیه السلام

سلیمان^(ع) په ۱۰۳۵ کاله مخکې له میلاد نه پیدا شوی دی.

د غاښو

د ښو

ساتلو لپاره

(۹) لارې

۱- د غاښونو پر مینځل (په ورځ کې درې ځلې):

الف - د سهار تر ناشتې وروسته.

ب - د غرمې تر ډوډۍ وروسته.

ج - د ماښام تر ډوډۍ وروسته.

۲- د غاښ د تار استعمال:

د غاښ د تار استعمال یوه بله مهمه طریقه ده چې، تر هرو خوړو وروسته باید استعمال شي. ددې استعمال د خوړو هغه واره بخږې چې د غاښونو په درزو کې بند وي، لرې کوي، که چېرې دا وړې ټوټې د غاښونو له درزو څخه ونه ایستل شي، نو هغه د غاښو د خرابتیا سبب کېږي او پر غاښو لکې پیدا کېږي، نو لازمه ده چې، تر هرو خوړو وروسته د غاښ خاص تار استعمال شي.

۳- د فلوراید (کیمیا وي ماده) استعمال:

فلوراید یو ډول کیمیاوي ماده ده چې، د غاښونو کلک ساتلو لپاره استعمالېږي. همدارنګه، دا ماده غاښونه له سوري کېدو او رږېدو څخه ژغوري.

د فلوراید د استعمال طریقه:

مخکې له دې چې فلوراید استعمال شي، لومړی باید (۳۰) دقیقې مخکې او وروسته له دې خواړه و نه خوړل شي.

باید خپل غاښونه په برس پریولل شي او د غاښ تار استعمال شي. وروسته تاسې په یوه ګلاس کې (۲۸ ګرامو) په اندازه دغه ماده په اوبو کې حل او ښه یې و ښوړوئ. بیا نو نیم ګلاس ددغه منحل څخه په خوله کې واچوئ او په سختۍ سره یې غرغره کړئ، یانې دوه ځلې مو په خوله کې غرغره کړئ. کوښښ دې وشي چې، دغه کیمیا وي ماده تېره نه شي.

۴- د سوډا لرونکو او تېزاب لرونکو مشروباتو څخه مخنیوی و کړئ:

ټول هغه تېزاب لرونکي او سوډا لرونکي څښاکو څخه باید ډډه و شي چې، مشروبات ډېر مضر تېزاب لري. لکه د فاسفوریک تېزاب چې، د غاښونو لپاره مضر او خطرناکه دي، که چېرې دا مشروبات و څښل شي نو غاښونه په کرار، کرار سره تخریبوي او غاښونه رږېږي او دا هم د غاښونو د خرابتیا سبب ګرځي. تاسې کولی شئ چې، ساده او نرم مشروبات و څښئ، د بېلګې په توګه، شیدې، د میوې جوسونه او صفا اوبه، په دې خاطر چې شیدې په خپله غاښونه ټینګوي او د زامې هډوکي کلک ساتي، صفا اوبه خو بیا وړې بخږې نه لري چې غاښ ترېنه خراب شي، ځکه هغه نوره پاکي هم ور بخښي، نو ځکه دوی ته بهترین څښاک ویل شوي دي.

ځینې ډاکتران وايي چې: هغه جوسونه چې کولا لرونکي او یا کوچني اسیدونه ولري، بیا هم د غاښونو لپاره ضرر لري.

۵- د تمباکو استعمال (سیګرېټ څکول):

د زیاتو ډاکترانو په وینا تر ټولو لوی او اصلي علت چې، د غاښونو خرابتیا سبب ګرځي، هغه د تمباکو استعمال دی، چې په هره طریقه هم وي، که چېرې تمباکو استعمال شي، نو ددوی د غاښو نو هغه ظاهري انساج له مینځه وړي، پر غاښونو داغونه پیداکوي، غاښونه خپل اصلي شکل له لاسه ورکوي او ځینې وختونه سیګرېټ څکونکي د سرطان په نا روغي هم اخته کوي. نو که ټول د تمباکو استعمالونکي تمباکو پرېږدي دوی به ښه پاک او صحي غاښونه ولري.

۶- د ژاولو استعمال:

ټولې ژاولې په عمومي توګه پر دوو ډولو دي:

الف - یو ډول هغه ژاولې دي چې، خاص د غاښونو د پاک ساتلو لپاره استعمالېږي او ډېر خلک یې تر هرې ډوډۍ نه وروسته یوه دانه ژاوله ژويي او دې ډول ژاولو ته ګټورې ژاولې وايي، ځکه چې د غاښ د صحت ساتلو په هدف استعمالېږي.

د کاغذ او قلم ارزښت

قلم هغه موجوددی چې دقرآن کریم هغه پنځه آیتونه چې ترنوروټولو قرآني ایتونوله مخه نازل شوي دي، کوم چې د اقرار سورت لومړني آیتونه دي، د قلم او دتعلیم بالقلم ستاینه کوي او د الهي انعاماتو او خدایي قدرت عظیمه نمونه یې ګڼي. قلم هغه ستر مخلوق دی چې، په ده سره او له لیکنه الهي قدرت کړې ده، قلم یو له هغو عظیمو مخلوقاتو دی چې، الله پاک په قرآن پاک کې په هغوی سره لوړه کړې ده، د قلم او کاغذ په واسطه کرام الکاتبین د انسانانو نیک او بد عملونه لیکي، د قلم او کاغذ په واسطه قران او حدیث نبوي(ص) تر قیامته پورې محفوظ دي، نو محترمو وروڼو د قلم او کاغذ له دومره عظیم شان سره سره چې، یوڅوک ددوی دواړو احترام نه ساتي یانې ځایه خطونه پرې لیکي، یانې په لارو او کوڅو کې یانې په مردارو ځایو کې غورځوي، ډېر داسې ناپوه کسان شته چې، ډېرې د بهیايۍ خبرې پکې هم لیکي چې، دا شرعاً ډېره ګناه لري او الله(ج) اسراف کوونکي د شیطانانو وروڼه بللي دي.

کاغذ او قلم، له یوه پلوه له سترو اسلامي مقدساتو څخه دي، له بله پلوه د انسانانو اجتماعي او انفرادي، سیاسي او اقتصادي ټول کړه وړه د کاغذ او قلم په برکت سره ساتل کېږي. قلم او کاغذ ته درناوی د هر انسان لپاره ضرور دی او بې ځایه او عبث کارول یې شرعي، عقلي او انساني جرم دی. راشئ چې، اول د قلم او کاغذ تاریخي او شرعي اهمیت وپېژنو.

د کائناتو ټوله فلسفه، د قلم په واسطه، په لوح محفوظ کې لیکل شوې ده، قلم لومړی هغه ستر الهي شی دی چې، په الهي امر او خطاب او مکالمې سره مشرف شوی دی. قلم لومړنی مخلوق دی چې، الهي حکم یې پرځای کړی دی.

غابڼونه، اورۍ او د زامې هډوکي په کې زیانمن نه شي او تر هروڅواړو وروسته، یو څه اندازه اوبه و څښئ، ځکه هغه هم ستاسې غابڼونو له پاتې شونونه پاک ساتي.

۶- د غابڼو له ډاکټر سره کتل (په کال کې دوه ځلې).

تاسې باید په هر و شپږو میاشتو کې یو ځل، ډاکټر ته د غابڼو کتنې لپاره ورشئ او خپل غابڼونه په ډاکټر باندې وګورئ، که چېرې کومه ستونزه وه، درملنه یې وکړئ، د ډاکټر کتنه دومره زبات لګښت نه غواړي او په هر ښار ګوتي کې د غابڼو ډاکټر پیدا کېږي. نو په کال کې دوه ځلې د غابڼو ډاکټر ته تلل ضروري ده.

چیزې که راجع به ماین ها و مواد منفجرناشده میدانید به فامیل و همسایه های تان بگوئید!

هغه څه چې، تاسې د ماینونو او ناچاوده مهماتو په اړه پوهېږئ خپلې کورنۍ او ګاونډیانو ته یې ووايئ.

ب-دویم ډول یې، هغه بې ګټې او مضرې ژاولې دي چې، خوړوالی او بوره زیاته په کې ګډه شوې وي، که چېرې دا ژاولې وژول شي، نو دغه بوره نورې وړې ټوټې پر غابڼونو باندې نښلوي او غابڼونه نور هم چټلوي چې، دغه عمل د غابڼونو د خرابتیا سبب ګرځي.

۷- له شرابو څښلو نه ډډه کول:

د شرابو څښل په حقیقت کې نه یوازې د شخص غابڼونو ته زیانمن دي، بلکې د بدن بېلابېلو غړو ته زیانمن دي، په هر صورت، هغه څوک چې شراب و څښي، شراب لومړی د هغه پر غابڼونو، ژبه او د هاضمې جهاز پر ټولو باندې دردمند او تکلیفي اثرات اچوي چې، د غابڼو درد او یخې ځانګې، د زامې د هډوکو درد او د سرطان خطرناکه ناروغي رامینځته کوي همدا دا علت دی چې، شراب (الکول) هم د غابڼونو او هم د ټول بدن لپاره مضر ګڼل شوی دی.

۸- پرهیز:

کوښښ وکړئ چې، ښه صحي خواړه و خورئ چې، هغه نه یوازې د یوه شخص د چاغښت لپاره وي، بلکې د ټول بدن د غړو لپاره ګټور وي، داسې خواړه چې په هغه کې ستاسې

تابش جان

کودک ذکی

د انځر مېوې ځان خبروئ

ښايي چې دغه ټپه موږ ته اوریدلې وي

په ما دې ځان د انځر گل کړ

بوی دې راځي رنگ دې په سترگو نه وینمه

هغه کسان چې، له دغې مېوې سره سروکار لري او یا یې په بن کې د انځر ونې شتون ولري، وايي چې، د انځر گلان زیاتره په تیاره کې غوړېږي او د لمر په وړانگو کې بېرته ځان نغاړي خو ښکلی بوی یې هر چاته رسېږي، نو دا ټپه هم ښايي د همدې کبله ویل شوې وي، په پښتو کې انځر، انځری، او انځرگل نومونه ډېر موجود دي چې، په همدې مېوې پورې نسبت ورکول کېږي.

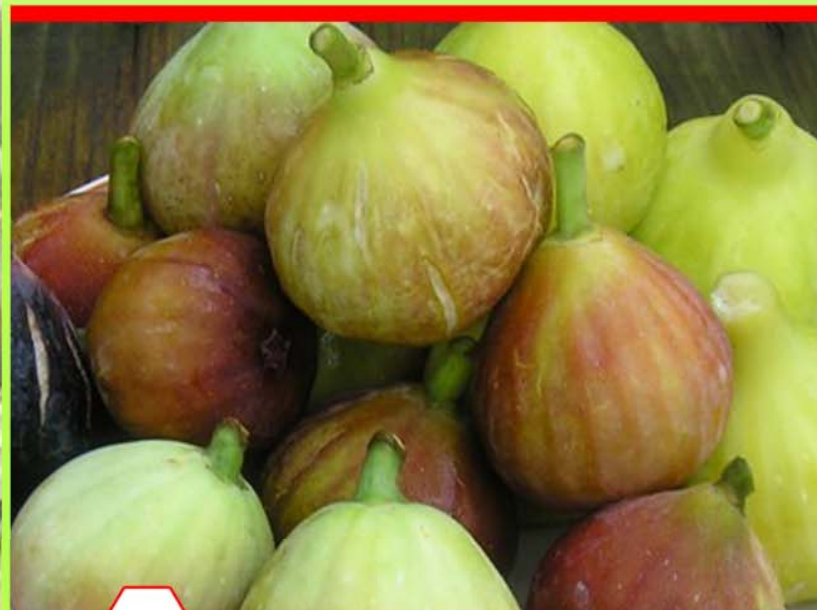
په میوو کې، دغه مېوه چې په ځینو هېوادونو کې اینجیل هم ورته وايي یو افتخار یې هم دادی چې، په قرآن کریم کې یې ذکر شوی دی او خدای پاک ورباندې قسم خوړلی دی، انځر یوازې یوه خوندوره مېوه نه ده بلکې نرمه، بې ضرره غذا او ګټور دارو هم ګڼل کېږي چې، ښايي قیمت یې له نورو ټولو میوو نه زیات وي.

ددې مېوې د پیدا کیدو مشخص ځای ځایګی نه دی معلوم خو لومړی شتون یې د افریقا په ځنګلونو او همداراز، د آسیا او امریکا په ځینو سیمو کې ثابت شوی دی. اوس مهال زیات ډولونه لري، لکه دانه لرونکي، بې دانې، زېړ، سور رنگه، بنفش او شیرازي انځر.

پخوانیو خلکو به له سپینو انځرو خواړه او له بنفشو نه د دارو درملو په توګه کاراخیست، خو دا خبره سمه نه وه. هر

ډول انځر د هر چا لپاره خواړه او د ناروغانو لپاره دارو درمل دي، انځر ددې ترڅنګ چې، بې شمېره ویتامینونه لري، ګڼ معدني مواد لکه اوسپنه، منګنیزیم، تیزاب او ارسنیک لري، غوړ او قندي مواد هم په کې موجود دي. دغه مېوه په ځینو سیمو کې زر او په ځینو سیمو کې وروسته رسېږي خو هغه مېوه چې، ډیره وروسته رسېږي او شیرې یې زیاته وي، نو خوړل یې خطرناک دي، انځر یو له هغو میوو څخه هم ده چې، زر هضمېږي او هضموونکې ده له همدې امله، که د ډوډۍ نه وړاندې وخورل شي نه یوازې اشتها زیاتوي، بلکې د هغې ډوډۍ لپاره چې وروسته خوړل کېږي په هضم کې مرسته کوي.

په انځر کې موجود تیزاب د وینستو د زیاتوالي سبب ګرځي او هم د وینستو د تولیدو مخنیوی کوي، پخوا به په جګړو کې د انځر شیرې له شاتو سره ګلويده او د ټپانو ټپونه به یې پرې ټکور کېدل او هم به یې د وینې بهېدو مخنیوی کولو. که زده کوونکي غواړي چې، مغز او حافظه یې انکشاف وکړي عقل او فکر یې قوي شي نو له پستې او بادامو سره دې انځر وخوري، که همدغه مېوه وسوزول شي، له څه اندازې ګلسرین سره ګډه شي او غاښ ورباندې و مینځل شي، نو غاښ به مو سپین او کلک وي. له نېکه مرغه چې دغه مېوه په افغانستان کې هم پیدا کېږي او د ختیځ څلور ولایتونه په ځانګړي ډول دیادونې وړ دي.

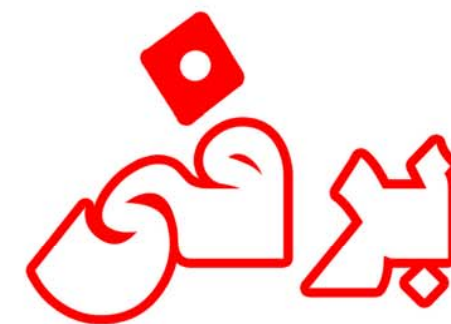
بادیان

ډاکتر غیاث الدین جزایري، د نباتاتو په اړه، په خپل کتاب کې داسې لیکلي دي:

دغه بوټي چې له دوو نه تر دریو مترو پورې لوړېږي په عربو کې هم مشهور دي او ورته (رازبانج) وايي. د پیدا کېدو اصلي سیمه یې، د مدیترانې د سمندر غاړې، حبشه او د ایران ځینې سیمې دي، خو اوس دنړۍ په ډېرو سیمو کې پیدا کېږي او په خپل سرشین کېدونکي نبات دی، پانې یې ښکلې او روښانه تار تارې لري چې، د حیواناتو لپاره تر ټولو خوندور خواړه دي او ټولو حیواناتو د سترګو ناروغۍ له مینځه وړلي شي، له رېښو نه یې په حیواني او هم په نباتي درملو کې زیاته استفاده کېږي. زیاتره وخت د پسرلي په وروستیو اود اوړي په لومړیو وختونو کې دانه پخوي، بزګران وايي: که چېرې غوا شیدې ونه کړي نو د بادیان د بوټي په ورکولو سره د غوا شیدې ډېرېږي.

د بادیان د دانو جوشانده، که له شاتو سره ګډه شي، نو د بدن دردونو، د بې ځایه قی کولو اود معدې د پړسوب د مخنیوي لپاره ډېره ګټه لري، همدغه مخلوط د مار او لړم د زهر په مقابل کې هم د پام وړ حساسیت لري همداراز، که د بادیان د ډنډو اوبه ویستل شي او بیا همدغه ټولې شوې اوبه، په سترګو کې وڅڅول شي نو روښنایي او ځلايې زیاتېږي.

د نباتاتو په کتابونو کې راځي چې، دب ادیانو دانې د ښځو لپاره په ځانګړي ډول ډیرې زباتې ګټې لري، او دهغو ښځو لپاره چې په مخ وینستان لري، د یادونې وړ ده، یانې د بادیانو د شیرې په کارولو سره ددوی د مخ وینستان ورکېږي، هغه مېرمنې چې امیدواره وي او غواړي چې، راتلونکي ماشوم یې زړه راښکونکې او جذابي سترګې ولري نو بادیان دې د امیدوارۍ په مهال زیات وخوري.

از جمله شب نشینی های زمستانی که در شب یلدا برگزار میکردند و در شب آخر چله برپا می نمودند، یکی هم موضوع برفی بود. شهریان کابل در اولین برفی که میبارید، دوستان پیش دستی کرده، یک مقدار برف را با نوشته یی دریک پاکت انداخته، خود شان ویا به وسیله شخص دیگری که چست و چالاک بوده، به خانه رفیق و یا اقارب خویش میفرستاد تا به شخص مورد نظر بدهد. شخص پاکت را گرفته به منزل مورد نظر میرفت. اگر خورد و کوچک بود بدون دق الباب داخل منزل میگردد و سلام گفته پاکت را به دست شخص مورد نظرداده، کلمه برف را یاد میکرد و فرار مینمود.

هرگاه شخص بزرگسال میبود، دروازه را میزد و همین که شخص ظاهر میشد، میگفت: این پاکت را فلان کس فرستاده است و خودش بسرعت برمیگشت. هرگاه بچه کوچک یا شخص بزرگسال که پاکت را برده بودند، گرفتار میشدند، صاحب خانه روی او را با سیاهی دیگ سیاه کرده نزد فرستنده برفی میفرستاد. هرگاه او گرفتار نمیشد، آنگاه شخصی که برفی شده بود، مجبور بود برای برفی کننده دعوت بدهد. برعکس در صورت گرفتاری قاصد، شخصی که برفی کرده بود مجبور بود تا خانواده برفی شده را دعوت کند. البته دعوت تنهایی نبوده و به جمع رفقا و یا اقارب و یا فامیله داده میشد و انواع و اقسام طعام و خوردنی را تهیه میکرد. آن کس که برده بود هر چه تکلیف میکرد بازنده مجبور و مکلف بود تا آن را تهیه کند. برفی تنها در شهر کابل رایج نبود، بلکه در سراسر کشور ما و حتی در تمام دهات سابقه داشته واز زمانه های بسیار گذشته حکایت دارد. نمونه یک شعر برفی که در کابل رواج دارد، چنین است:

برف میبارد مسلسل از هوا

برف نو از ما و برفی از شما

برف میبارد مثال کفتر ژولیده پر

و زکبوتر خانه های عرش می آرد خبر

ساره آروی

یو غنم چې کرونده کې ځان قربان کړي
تک شین بوټی شین، بیا زردانې غنم شي
لایق

درخت میگوید

نویسنده: مرسل احمدی

من سایه دارم و برایت سایه میکنم تا از شر گرما در امان باشی. سرسبز هستم، مقبول و زیبا و خرم هستم. تمام صفاتم به حفاظت تو ارتباط دارد. برایت هر سال میوه های لذیذ میدهم. به حرف هایم گوش کن، هنگامیکه که میوه ام خام میباشد، آنرا نچین و نخور؛ زیرا بیمار خواهی شد. بگذار تا پخته شوم. هوش کن شاخه هایم را نشکنی. آخر من هم مانند دیگر زنده جانها در رگهایم خون جریان دارد.

اگر شاخه هایم را بشکنی، خشک میشوم.

من مانند دیگر زنده جانها زنده ام و جان دارم. همیشه به پایم آب بریز، مرا آب بده تا سرسبز و تازه باشم. وقتی که من آب خوردم و سرسبز شدم، گنجشک ها و پرندگان روی شاخه هایم مینشینند و برایت ترانه های زیبا می سرایند. زمانیکه بزرگ شدم از من خیلی استفاده میشود: از چوبهایم میز، چوکی، دروازه، کلکین و دیگر چیزها میسازند.

ببینید، من چقدر مفید به شما انسانها میباشم. از من مواظبت و پرستاری کنید؛ مرا آب بدهید؛ شاخه هایم را نشکنید. من هوای شما را پاک و صفا میسازم؛ برایتان آکسیجن تولید میکنم؛ از محیط شما گرد و غبار را دور کرده از همه شما حفاظت مینمایم. سرسبزی، شادابی و زیبایی به محیط شما به ارمغان می آورم.

لکړې، خو ده کار خپري

- له خلکو سره داسې چلند وکړه چې، زړه دې غواړي چې له تاسره هم همداسې چلند وشي.
- د خپلې زوکړې په ورځ يوه ونه وکړه.
- په کال کې دوه ځلې وينه ورکوه.
- نوي ملگري پيدا کړه، خو پخواني مه هيره.
- راز داره اوسه.
- هېڅکله مه تسليمېږه ځکه چې، هره ورځ نوې معجزه کېږي.
- خوښې سبا ته مه پرېږده.
- خپل ملگري او خواخوږي، په نابېره وړو ډاليو سره خوشاله کړه.
- نور مه ملامتوه، د ژوند د هرې برخې مسوولیتونه په خپله ومنه.
- له بدو شرايطو نه هم ډېره زياته استفاده وکړه.
- داسې ژوند وکړه چې، کله ستا ماشومان ستا ښېگڼه، مهرباني او سترتوب وگوري، نو ته ورپه ياد شې.
- زړه ور اوسه ان که په ريښتيا زړه ور نه بې تظاهر وکړه، څوک يې په توپير نه پوهيږي.
- دا زده کړه چې، په لاس ښکلي شيان جوړ کړي.
- هغه لاس ټينگ کړه چې، ستا په لور غځيدلی وي.
- خپله تېروتنه ومنه.

- سلامتيا ته ډېر پام کوه.
- دا مه هيره چې، په کار او کورنيو اړيکو کې، اعتماد تر ټولو مهمه چاره ده.
- ځان داسې روږدی کړه چې له خلکو سره ښېگڼه وکړي او هېڅکله پوه نه شي چې، دا ته وي.
- هره ورځ دېرش دقيقې پلي گرځه.
- هېڅکله نقل مه کوه.
- يوکال وخت ولگوه او سپېڅلی کتاب کرښه په کرښه ولوله.
- هره ورځ دېرو کسانو ته در ناوی کوه.
- په مينه او صميميت سره روغبړ کوه.
- د خلکو سترگو ته گوره.
- د مننې له کلمې ډېره استفاده کوه.
- په هر پسرلي کې، دگل يو بوټی وکړه.
- د هيله کوم له کلمې ډېره استفاده کوه.
- له خپل عايد نه لږ لگښت کوه.
- ښه کتابونه اخله ان که يې نه هم لولي.
- ځان او نور وبخښه.
- خپل پورونه ژرېږي کوه.
- کله ناکله، نورو ته هم څه ورزده کوه.

گفتنی های ناگفته، بهترین سخنان پند آور دوست

- دوست را از رهگذر معنوی انتخاب کن، تا مادی.
- مشکلترین چیز در زنده گی دوست یابیست. اول کنترل، بعد انتخاب.
- در شناخت دوست زیاد توجه داشته باش تا فردای خوشگوار و بدون تشویش داشته باشی.
- دوستت را با پول آزمایش کن. اگر از پول خود بالایت گذشت از خون خود نیز میگذرد.
- دوستی کردن مشکل است و دشمنی آسان. دریکی آن بکوش واز دیگری احتیاط کن.
- زبان است که دوستی و دشمنی را به میان میآورد، در اولی آن را عادت ده، و در دومی کنترل کن.
- دوستت کسی را انتخاب کن که در غم و شادی با تو غم شریکی کند، نه عقب نشینی.
- دوستی و غم شریکی بزرگترین صفات انسان است، خود را با چنین صفات عادت بده.
- با دوستت با فروتنی، با دشمنت با احتیاط وبا مردمان عامه، با خوش خلقی برخورد داشته باش.
- همیشه کوشش کن تا با انسانهای دانا دوستی داشته باشی تا بتوانی از فیض و کرم شان استفاده کرده و از عقل و اندیشه شان بیآموزی.
- آن چنان زنده گی کن چنانکه تا ابد هستی و آن چنان مراقب باش چنانکه امروز آخرتوست.

نصایح

- به سه چیز ایمان باید داشت:
- توحید، رسالت، قیامت
- به سه چیز احترام باید داشت:
- والدین، قانون، استاد
- سه چیز را حاصل باید کرد:
- علم، اخلاق، شرافت
- سه چیز را باید به یاد داشت:
- مرگ، احسان، نعمت
- از سه چیز پرهیز باید داشت:
- غیبت، دروغ، شیطان
- سه چیز را باید به جد و جهد یاد کرد:
- نماز، جهاد، رزق حلال
- سه چیز را همواره پاک نگهدار:
- جسم، روح، لباس
- سه چیز را به اعتماد بردار:
- قلم، قدم، قسم
- سه چیز را استفاده درست نما:
- عقل، صحت، صبر
- از سه چیز اجتناب نما:
- افسوس، دعای بد، قسم

شاگردان در رخصتیه‌های زمستانی

خواجه تمیم متعلم صنف نهم لیسه عمراخان میگوید:

از درجه چهارم به درجه هفتم تنزل کردم. دلیلش این بود که کتابهای صنف دهم را بیشتر مطالعه میکردم؛ زیرا تصمیم داشتم که صنف دهم را امتحان لیاقت بدهم. امروز که پارچه گرفتم، هم خوشحال و هم ناراحت هستم، ناراحت به خاطری که به درجه پایینتر آمدم و خوشحال هستم که صنف دهم را امتحان لیاقت میدهم.

جسنا متعلم صنف یازدهم لیسه ایمنی میگوید:

شاگردان از رخصتیه‌های زمستانی در صورتی استفاده خوب کرده میتوانند که مطابق یک تقسیم اوقات منظم عمل نمایند. من هم به خاطر رسیدن به هدف خویش کورسهای انگلیسی و الجبر را تعقیب میکنم تا در سال تعلیمی آینده بدون کدام مشکل دروس خود را پیش برده بتوانم.

مریم جان متعلم صنف هشتم لیسه نسوان بی بی مهرو میگوید:

من امروز خیلی خوشحال هستم که نتیجه زحمات یک ساله خود را گرفتم و احساس میکنم که خوشبخت ترین انسان در روی زمین هستم. گفتنی من به سایر جوانان اینست که از وقت خویش به صورت درست استفاده کنند، مخصوصا فعلا که رخصتی مکاتب است، بهترین وقت برای آماده گی به سال آینده میباشد.

فرزنده متعلم صنف ششم لیسه سلطان رضیه میگوید:

کتابهایی که از مکتب میگیرم، آنها را مطالعه میکنم و در پهلوی آن به کورس میروم. سعی میکنم تا وقت خود را به تماشای فلم و سریالهای مبتذل و بی معنا که اصلا با کلتور و فرهنگ ما مطابقت ندارد و صرف وقت گرانبهای ما را به هدر میبرد، سپری نکنم و مطابق به یک تقسیم اوقات کارهای روزانه خود را پیش ببرم.

امیرالدین متعلم صنف ششم لیسه ایمنی میگوید:

در رخصتیه‌های زمستانی با مطالعه کتب صنفی که ارتقا نموده ام، میپردازم. در ضمن به تعقیب کورسهای پشتو و انگلیسی پرداخته، از این طریق خود را بیشتر آماده فراگیری دروس در سال تعلیمی جدید مینمایم، همچنان در کارهای خانه با مادرانم همکاری میکنم و در پهلوی آن خواهر و برادر کوچکم را در دروس شان یاری میرسانم.

خلیل الرحمان متعلم صنف هشتم لیسه عمراخان میگوید:

مدت یکسال میشود که از ولایت پکتیا آمده ام. در آنجا سوم نمره بودم، اما امسال هفتم شدم، به خاطری که مشکل در زبان دری دارم، چون تمام مضامین به زبان دری است و زبان مادری من پشتو میباشد، تصمیم دارم در رخصتیه‌های زمستانی کورس بگیرم و زبان دری خود را تقویه کنم و بتوانم سال آینده اول نمره شوم. به نظر من شاگردان مکتب در ابتدا کتابهای بسیار ساده و آسان را که با درک ذهنی و سویه تعلیمی آنها سازگاری داشته باشد، مطالعه نمایند.

فرزاد متعلم صنف ششم لیسه ایمنی میگوید:

تصمیم دارم در مضامینی که مشکل دارم، کورس بگیرم و کارهای امروز را به فردا نگذارم و هر لحظه زنده گی را غنیمت بشمارم و همیشه مصروف مطالعه کتابهای مختلف و کارهای هدفمند باشم.

مرسل هشتم بنت ذبیح الله (۱۶) سال دارم
متعلمه صنف دهم لیسه نسوان بی بی
مهر و میباشم:

من در امتحان سالانه سوم نمره کامیاب شدم. ولی متأسفانه به اثر مشکلات که داشتم نتوانستم با نمرات عالی حایز مقام اول شوم. ولی کوشش میکنم که در رخصتی های زمستانی این نقیصه خویش را که داشتم جبران نمایم. گفتنی من برای والدین گرامی این است که زمینه تحصیل را برای فرزندان خویش مخصوصاً به طبقه اناث که یک قشر محروم از تمامی امتیازات خویش هستند مساعد بسازند.

مرسل بنت محمد الله (۱۳) سال عمر دارم،
متعلم صنف هشتم لیسه عالی بی بی مهر و
میباشم:

من در امتحانات چهارنیم ماهه سوم نمره شده بودم، در امتحان سالانه نیز سوم شدم ولی من به این مقام که رفته ام راضی نیستم میخواهم که در آینده هرچه بیشتر کوشش نموده تا بتوانم نتیجه بهتر و بهتر را از آن خود نمایم.

دایمنی لیسې د دولسم ټولګي زده
کوونګې مرسل، عمومي اول نمره شوه،
هغه وایي:

زه په پوره تیاري سره غواړم چې، د کانکور ازموینه ورکړم. ځکه کوم کورسونه چې دښوونځي له خوا جوړ شوي وو، ما په هغو کې گډون درلود. دغه راز، له ښوونځي دباندې مې، د کانکور د تیاري کورسونه هم ويلي دي. زه هیله منه یم چې، د خپلې خوښې پوهنځي یانې طب ته کامیاب شم.

خالده سادات هشتم (۱۴) سال عمر دارم
متعلم صنف دهم لیسه عالی بی بی مهر و
میباشم:

من امروز به فضل خداوند بزرگ توانستم مقام اول را در صنف خود اخذ نمایم. یگانه راه رسیدن به این مقام را اعتماد به نفس و دعا والدینم و کوشش و تلاش معلمین محترمم میدانم که از همه آنها بسیار سپاسگزارم و در آینده میخواهم داکتر شوم تا از این طریق بتوانم مصدر خدمت به هموطنان عزیزم و جامعه خویش شوم.

مهناز عبادی متعلم صنف دهم مکتب بی
بی مهر و میباشم (۱۴) سال عمر دارم:

امروز واقعاً یک روز استثنائی در زنده گی است که بسیار احساس خوشی مینمایم. اول نمره شدن کار بسیار مشکل میباشد زیرا من برای این مقام بسیار مشکلات و زحمات را بالای خود متقبل شده ام تا به این مقام رسیده ام من برای دروس روزمره خود تقسیم اوقات منظم ترتیب نموده ام تا بتوانم از فرصتهای که دارم به طوری صحیح استفاده نموده تا بتوانم در آینده یک فرد سالم و مفید به جامعه خود تقدیم شوم.

دعمران خان لیسې د نهم ټولګي زده
کوونګې مهتاب الدین، چې اول نمره
شوی دی، وایي:

زما د بري راز، په ځان باور، د استادانو تشويق او د ښوونځي د مدير صاحب پاملرنه وه. ددې په څنگ کې، د کورسونو ويل اوله وخت نه سمه گټه اخيستل و. ددې په اړخ کې چې، د ښوونځي درسونه وایم، مدرسې ته هم ځم، د کمپیوتر او انگلیسي کورسه تعقیبوم او له خپلې مורسره د کور په کارونو کې برخه اخلم.

د سلطان رضیې لیسې د اووم ټولګي
ممتازة زده کوونګې، زهرا هلیم وایي:

ما په بریالیتوب سره، ازموینې ورکړې او ممتازة زده کوونکې شوم. څرنگه چې، له ښوونکي نه وروسته مې درس تشریح کاوه، د نوي سبق لپاره مې تیاری نیوه او د بېکارۍ په وخت کې مې، بېلابېل کتابونه او مجلې مطالعه کوي، ځکه د کتاب لوستلو، زما د ذهن په غوړېدا او وده کې، کارنده رول لرلی دی. زما د پوهاوي او مالوماتو ساحه یې پراخه کړې ده. همدغه کار ددې سبب شو چې، زه په وروستیو ازموینو کې هېڅ ډول ستونزه ونه لرم. د هغو زده کوونکو لپاره چې، ناکام او یا مشروط شوي دي، زما وینا داده چې، ناهیلی نه شي او د جبران کولو لپاره، ډېره ښه موکه لري. په ژمي دې درس ولولي او دومره هڅه او هاند دې وکړې چې، نه یوازې په مشروط ازموینه کې بریالی شي، بلکې په راتلونکي کال کې ښه درجه تر لاسه کړي. ځکه لوستل، پوهېدل دي.

د ایمنې لېسې د یوولسم ټولګي زده کوونکې ناهیده، وایي چې:

زما د بري راز په پرورګار عالم (ج) توکل و. دویم د مور او پلار دعاوې او د ښوونکو کوښښ وو. دغه راز، زه یوازې د ښوونځي په کتابونو باندې بسنه نه کوم بلکې علمي، ادبي، کیسه یي او نور له پند او حکمت نه ډک کتابونه گورم.

دایمنې لېسې د اسم ټولګي زده کوونکې بیلا وایي چې:

په ازموینو کې زما د بریالیتوب راز، زما د کورنۍ هڅو نه او تشویق، په خپل ځان باور او خپل زیار او کوښښ مې و. له ښوونې نه د بهر کتابونو مطالعه، په زده کوونکو باندې ډېره ښه اغیزه لري. هغوی کولی شي، د مختلفو موضوعگانو په اړه معلومات ترلاسه کړي.

دپوهنې وزارت له مشرتابه مقام نه، زما غوښتنه داده چې، په ژمي کې، درسي کتابونه زموږ په واک کې را کړي. دغه شان، په راتلونکي کال کې، زموږ د درسي ټولګیو کمښت لرې کړي. ځکه، زموږ په کېږدو کې، په سمه توګه سره نه شو کولی چې، خپل درسونه زده کړو. زما ستره هیله داده چې، په راتلونکي کې ټول قران کریم په یادو زده کړم او د قران کریم حافظه شم.

نویسنده: نجیبه امیری

معدن سټن

- زبان خویش را برای همیشه به گفتن حقایق گویا سازید.
- در سخنان تان همیشه صداقت را جایگزین نمایید.
- حقیقت زمانی تلخ میشود که پذیرفته نشود.
- دوستان خویش را از سخنانش ارزیابی نمایید.
- با گفتن سخنان سنجیده و نیکو دوستان خوب دریابید.
- از گفتن و شنیدن سخنان بیهوده دوری جوئید؛ زیرا ایزد متعال زبان را برای سخنان نیکو آفریده است.
- سخن گفتن تعلق به نیت دارد؛ زیرا نیت صاف به وجود آورنده سخن ارزشمند است.
- سخن در حقیقت تبارز دهنده شخصیت شماست.
- سخن زمانی زیبا میشود که با آواز آهسته و جمله های منطقی بیان شود.

غوره ویناوي

- خطايي بده ده او تکراريې حماقت دي، نو لومړی کوښښ کوئ چې، خطا نه شی او که خطا شوی، احمق نشئ.

- خیال بافي چې وځنډېږي له هغې نه خطرناکه ناروغۍ جوړېږي.

- ژوند کول له کړاوونو سره مجادله ده، پدې مجادله کې هغه څوک د بریالیتوب مقام ته رسېږي چې، لاس تر زنې کینني او له اگاهانه شعور سره یو ځای کار او عمل ته دوام ورکړي.

- د هېواد د ابادۍ له پاره ښه تدبیر دا دی چې، د ټولنې ناروغي تشخیص او د معالجې لپاره یې اقدام و شي.

مولانا محمد سعید «سعید افغاني»

کامیابي نصیب کسي میشود که زحمت میکشد.

ګټه وکړه هغه چا، چې کار یې وکړ.

کار بد عاقبت خوب ندارد.

- استقامت په ژوند کې او متانت په کارونو کې، د بریالیتوب راز دی.

- احتیاط ډېر ښه شی دي، خو چې له احتیاط نه مضر احتیاط جوړنشي.

- د خیر مفکوره د خیر مۆلد گرځي او زیات دوام او ښه پایله هم لري، د شر مفکوره که څه هم د شر او شرونو مۆلد گرځي، خو زیات دوام اوښه پایله نه لري.

- تېریستل کمزورې ده، تېریستل اخلاقي ضعف دي او دا د هغو کسانو کار دی کوم چې په مېړانې سره نشي کولی مطلب لاس ته راوړي.

- تېریستل باور او ډاډ له مینځه وړي، او په ټولنه کې تېریستونکي کسان، اخر له رسوایۍ سره مخامخ کېږي.

- پام کوه چې خطا نشي، او که خطا شوې له خپلې خطايي څخه باید عبرت واخلي، تر څو بیا خطا نشي، ځکه چې دغه شان عادت د انسان درجه ټیټوي.

- پام کوه چې ونه ښوېږي او که د ښوېدو احتمال وي، نو امسا له ځانه سره ملګري ساته.

کتابخانه

قصه های خوب
برای کودکان و نوجوانان
(داستان اصحاب کرام)
نویسنده: بیرم خان
حروف چینی:
مسیح الله عادی

لطیفه های دانش آموزی

لطیفه های دانش آموزی
مؤلف: حسین کریمشاهی
بید گلی
نوبت چاپ: هفتم ۸۷

ماجرای خانواده
سویسی رویسون
نویسنده: جون ویس
بازنویس: برین پرایس
تهومس
ترجمه دری
همایون هوتک

قصه های دلچسپ
حیوانات
برای اطفال
مترجم: همایون هوتک

قصه های دلچسپ
حیوانات
برای اطفال

افسانه ها

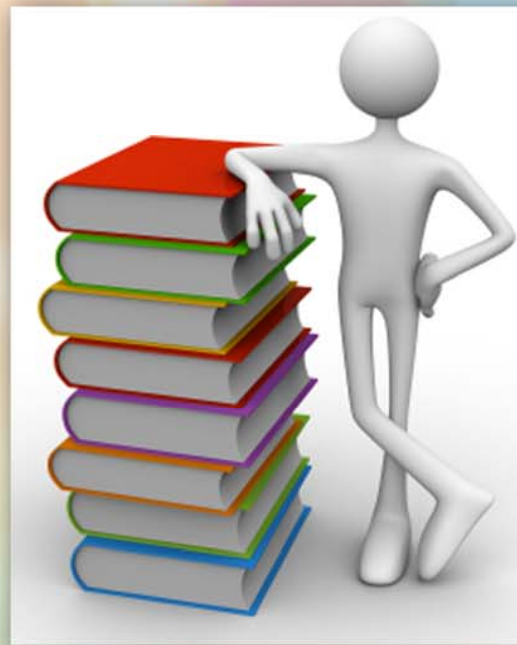
افسانه ها

افکار جاوید، منظمای جهان

- مردگان چشمان زنده گان را باز میکنند.
- بارانهای شدید برخانه های خراب فرود می آید.
- اگر نتوانی دوست پیدا کنی، دشمن برای خود متراش.
- اگر میخواهید دشمنان بر اسرار شما آگاه نشوند آن را به دوستان خود افشاء نکنید.
- خورده سنگ را به کوزه بزنی یا کوزه را روی سنگ بیاندازی باز هم شکست با کوزه است.
- با وقت میتوان طلا را خرید، مگر با طلا نمی توان وقت را خرید.

ساره آروی

- چای سرد و برنج سرد را میتوان تحمل نمود، ولی نگاه سرد و سخن سرد قابل تحمل نمیباشد.
- کسانیکه در انتظار زمان نشسته اند، آن را از دست داده اند.
- حقیقت و گل سرخ هر دو خار دارند.
- شگوفه افتاده هرگز به شاخ بر نمیگردد.
- مرد در یکصد سال عمر نیک نام نمیشود، ولی در کمتر از یکروز بد نام میگردد.
- ستاره هر قدر دلش بخواهد نمی تواند به ماه کمک کند.
- هنگامیکه خورشید میدرخشد، به ماه احتیاجی نیست.
- سنگ هرگز در آب نمی پوسد و حرف خوب اثرش از بین نمی رود.
- حرف زده شده، درخت نمو کننده است.
- سنگین ترین خوشه آنست که بیشتر سرش به طرف زمین خم شده است.
- کسیکه بر بیر سوار است جرئت پائین آمدن ندارد.

دریچهٔ باز

اسم من ذکی، ولد محمد رضا، متعلم صنف هشتم، مکتب متوسط عزیز افغان:

من در زنده گی از هیچ کسی شکایت نکرده ام، اما من از استاد فزیک خود شکایت دارم. او یک استاد خیلی بی تجربه و همچنان بسیار بی احساس است. او درس خودش را تشریح نمیکند و شاگردان لایق را هم اهمیت نمیدهد.

حال آنکه استاد مهربان همیشه شاگردان را شریک درس میکند و آنها را برای تشریح میخواهد و آنان را شناسایی میکند. او بالای شاگردان هیچ قهر نمیشود. شاگردان میگویند به درس استاد علاقه نداریم و دیگر هیچ درسش را نمیخوانیم. زمانی که به صنف می آید، احساس میکنیم که شاگردان مانند دشمنان اوهستند. میدانم که بسیار خورد و بی تجربه هستم. همچنان میفهمم که معلم جایگاه مادر یا پدر معنوی ما را دارد. من از بزرگان خود آموختم که میگفتند: معلم حیثیت والدین را دارد در رضایت معلم رضایت

خداوند(ج) نهفته است. پس برای من و تمام شاگردان فرض است تا احترام استادان خود را داشته باشیم. اگر آنها رویه زشت با ما مینمایند ما باید تحمل کنیم. به خاطر اینکه آنها بزرگان ما هستند و بالای ما حق دارند.

خواهش از استادانم این است، که اگر احترام خود را خود نگاه نکنید، مقامیکه دارید زودتر از دست میدهید. استاد محترم، دیگران را عزت بدهید تا مردم برای شما عزت بدهند. اگر رویه زشت خود را ادامه بدهید، هیچ وقت از دیگران عزت و احترام نخواهید دید. کوشش کنید مانند مادری مهربان، دستان ما شاگردان نادان را گرفته به راه راست سوق بدهید. به این ترتیب، ما به آروزی خود رسیده و شما را نیز در هنگام پیری کمک نماییم. زیرا انسان به یک حالت باقی نمی ماند. به خاطریکه میگویند شمع فروزان هر قدر که بسوزد آخر خاموش میشود.

با احترام ذکی

همان ارزو ما

عاصم
ولد فضل الله
متعلم صنف پنجم مکتب
متوسطه خواجه رواش
در آینده میخوام که
داکتر شوم

حامد ولد زمري اميري
صنف سوم لیسه
صوفي محمد اسلام میئن
در آینده میخوام
جورنالست شوم

راشد سادات ولد زلمی
صنف هشتم الف
مکتب لیسه عالی
غلام حیدر خان
به مضمون ریاض علاقه
دادم در آینده می
خواهیم یک انجنیر شوم

حمیرا بنت
احمد ضیا نظامی
در آینده میخوام
حافظ
قرآن کریم شوم

محمد کبیر
ولد فضل الله متعلم
صنف اول مکتب
متوسطه خواجه رواش
در آینده میخوام که
اقتصاد دان شوم

زحل بنت محمد نصیر
صنف اول مکتب خصوصی
احمد شاه بابا درانی
در آینده میخوام
داکتر شوم

هیلی فرزند زمري اميري
صنف چهارم لیسه صوفي
محمد اسلام میئن
در آینده میخوام که
حقوق دان شوم

شيبا بنت رحم دل
متعلم صنف نهم
ليسه نسوان شيخان
در آينده ميخواهم
نويسنده شوشم

سيد محبوب الله
ولد سيد حميد الله
صنف چارم ليه
بي بي سرونكري
در آينده ميخواهم
داكتر شومم

شاه محمد ولد
خان محمد صنف
چارم ليه حاجي
عبدالقدير
در آينده ميخواهم
معلم شوم

عاطفه بنت
رحمت الله صنف نهم
در آينده ميخواهم
معلم شوم كه به هموطنان
و جامعه خود خدمت كنم

ديوه بنت قيام الدين
صنف دوم متوسطه
مشواني عليا
در آينده ميخواهم
معلم شوم

درويش فرزند عبدالصمد
صنف ششم
ميخواهم در آينده
انجينير شوم

محمد آصف رومان
ولد محمد داوود
متعلم صنف پنجم
ليسه ايمنى.
در آينده ميخواهم
پيلوت شوم

راز محمد ولد محمد خان
صنف سوم ليه
عبدالقاسم فردوسى
در آينده ميخواهم
اقتصاد دان شوم

عبدلوحيد
ولد محمد قسيم
در آينده ميخواهم
ژورنالست شوم

فردوس
متعلم صنف پنجم
در آينده ميخواهم
معلم شوم

زبير فرزند سيد كريم
صنف پنجم ليه
مشواني عليا
در آينده ميخواهم
معلم شوم

زبير خيالى گل
صنف هفتم مكتب
مشواني عليا
در آينده ميخواهم
معلم شوم

ساره سما بنت محمد قارى
صنف اول
در آينده ميخواهم
داكتر شوم

سودابه احمد زى بنت
جمال ناصر
متعلم صنف دوم
ليه علامه
قارى نيك محمد
در آينده ميخواهم
ژورنالست شوم

فرهاد ولد ملك خان آقا
صنف دوم الف
متوسطه ميرپه خان
ولسوالى ميرپه
كوت
در آينده ميخواهم كه
معلم شوم

فرشته بنت زلمى
در آينده ميخواهم
داكتر شوم
تا بتوانم مصدر خدمت
به هموطنان خود شوم

لیدا متعلمه صنف
چهارم لیسه نسوان
میر بچه کوت
در آینده میخوام
که داکتر شوم

بکتاش ولد محمد الله
صنف نهم لیسه حبیبیه
در آینده میخوام که
حقوق دان شوم

محمد شفیع
ولد فتح محمد
صنف دوازدهم
لیسه محمود هوتکی
در آینده میخوام
داکتر شوم

قدرت ولد شاه آقا
متعلم صنف اول
در آینده میخوام
داکتر شوم

شاگردان مدرسه «منهاجیه»

در جریان رخصتیها
زمستانی در
مسجد نور
واقع قلعه موسی

مروه بنت غلام حیدر
صنف سوم در آینده
میخوام داکتر شوم

محمد منیر فرزند
محمد ملنگ متعلم
صنف نهم لیسه عالی
غازی میر بچه خان
در آینده
میخوام انجینیر شوم

معظمه
متعلم صنف چهار
لیسه عالی زلیخا
در آینده میخوام
که جورنالست شوم

مسیحه شیرزاد
فرزند الحاج دگروال
فرید احمد شیرزاد
صنف دهم لیسه عالی
افغان ترک در آینده
میخوام حقوق دان شوم

هدیه بنت دل آقا
صنف اول در آینده
میخوام معلم شوم

نجیلا بنت انور شاه
صنف دوم
متوسطه مشوانی علیا
در آینده
میخوام معلم شوم

الیاس
کودک تیز هوش

دین محمد
کودک صحتمند

سعادت الله اباسین او نصرت الله سیلاب
دکاکا زامن چی یو بل سره دیره مینه لری

آینه خاطرات

خاطره خوش من

متعلم صنف نهم مکتب بودم و امتحان چارو نیم ماه بود. استاد دری ما گفت که در باره شاگرد تنبل یک مقاله بنویسیم.

همه شاگردان مقاله نوشتند و پارچه های خود را به معلم صاحب دادند. در آخر یک صنفیم پارچه خود را به استاد سفید داد.

استاد برایش گفت: چرا پارچه تو سفید است؟ آن صنفی ام گفت: معلم صاحب یک شاگرد تنبل همین قسم میباشد.

ارسالی جاوید احمدی

خاطره خوش من

من با دوستم در صنف شوخی میکردیم. یعنی او مرا به مزاح میزد و زمانیکه که من دویدم تا او را بزنم، او از نزد من فرار کرد و به حویلی مکتب رفت. من پشت دروازه پنهان شدم و یک گیلان آب را گرفتم تا بالایش بیندازم. همین که دروازه باز شد و گیلان پر از آب را انداختم، ناگهان دیدم که آب را بالای معلم صاحب خود انداخته ام! معلم صاحب بالایم بسیار قهر شد و از آن وقت تا حال دیگر چنین شوخی را در صنف نکرده ام و همین بزرگترین پند زنده گیم بود که هر کار از خود جا دارد.

ارسالی مریم

خاطره خوش من

من چند سال قبل در آشیانه درس میخواندم. خوش داشتم تا همیشه به آشیانه بروم. ما شاگردان روزهای جمعه و شنبه رخصت میبودیم. یک روز شنبه که رخصت بودیم، به طرف آشیانه رفتم. دیدم که آنجا هیچ کس نیست. یادم آمد که امروز خوش شنبه است! این برایم بسیار جالب بود. در زنده گی همیشه خوش دارم که درس و تحصیل نمایم. این آرزوی بزرگ زنده گی من است.

ارسالی راز محمد

خاطره خوش من

اسم نثار احمد است، خاطره خوش زنده گی انسان فقط این نیست که در زنده گیش کدام حادثه شیرین، تلخ رخ داده باشد خاطره خوش

من همین است، که به وطن عزیز خود افغانستان با اعضای فامیل خود برگشتم، و بزرگترین خوشترین خاطره من همین بود. زمانیکه مهاجر بودم در پاکستان حالت خوبی نداشتم بالای ما شب هم شب بود و روزهم شب زمانیکه دوباره به افغانستان زیبا خود آمدم حال شب روز مانند روشنایی است که همین درخشان به نظر میرسید و همین زیبا و خوبترین خاطره زنده گی من است.

با احترام نثار احمد

خاطره خوش من

اسم من مینا احدی است و خوبترین خاطره دورانی مکتب یک روز من و همصنفان نشسته بودیم و درباره یک استاد که خیلی بد خوب بود. حرف میزدیم یک صنفیم گفت بسیار قهری استاد است، دیگریش گفت بسیار زشت استاد است.

من چشمان خود را بستم و گفتم خاک بر سرش در همین لحظه استاد داخل صنف شده بود، نزدیکم آمد و گفت چی گفتی، گفتم چیز نی تعریف شما را میکردیم. بعداً احساس کردیم که کار خوبی نکردیم استاد جایگاه مادر را دارد هر قدر زشت باشد، باید تحمل کرد زیرا شاید همین زشتی استادان ما برای ما مؤثر باشد.

با احترام مینا احدی

امین متعلم صنف دوم:

خاطره من از صنف دوم است که در روز معلم بالای غذا همراه صنفی هایم جنگ کردم و خیلی قهر شده، از صنف بیرون رفتم. معلم ما نیز جگر خون شد و روز معلم را تجلیل نکرده، از صنف خارج شد و تحفه های ما را قبول نکرد. من بسیار شرمند شدم و تا حالا این خاطره را به یاد دارم و هرگز نمیخواهم که هیچ وقت با کسی به خاطر غذا بجنگم.

مینا متعلم صنف نهم:

خاطره تلخ و فراموش ناشدنی من از صنف هفتم است که دوسال متوالی به خاطر ناکام شدن صنف (۷) را خواندم و تمام صنفیهایم صنف (۸) شده بودند. من هر قدر که احساس پشیمانی کردم، هیچ فایده نکرد، ولی تصمیم گرفتم که آنقدر درس بخوانم تا در سال بعد کامیاب شوم. من بسیار درس خواندم و حالا اول نمره صنف خود میباشم، ولی نتوانستم که یک سال از دست رفته را تلافی کنم و دوباره به دست بیاورم. حالا کوشش من اینست که آن سال تلخ و ناکامی دیگر هرگز تکرار نشود.

ملالی متعلم صنف یازدهم:

خاطره من از دوران مکتب اینست که یک روز یونیفورم مکتب را به طور کامل نپوشیده بودم و معلم انضباط مرا در پشت دروازه صنف ما ایستاد کرد و گذاشت که داخل صنف شوم. من به خواهران عزیزم که متعلم هستند، میگویم که همیشه با یونیفورم مکمل به مکتب رفته و قوانین مکتب را مراعات نمایند تا اینکه مانند من جز نبینند.

شاگردان ممتاز

برشنا متعلمه صنف ششم
لیسه نسوان میر بچه کوت

بنفشه بنت عبدالحی متعلم
صنف دهم لیسه عالی مخفی بدخشی
خیر خانه

سوسن اسدی بنت محمد قاری
صنف دهم مکتب
نسوان میر بچه کوت

شعیب احمد ولد سبز محمد
متعلم صنف دوم
لیسه میر بچه کوت

فاطمه متعلم صنف نهم
لیسه عالی نسوان شیخان

محمد رومل ولد محمد هاشم
صنف دوازدهم لیسه
ابراهیم خلیل الله

نسیمه بنت سید یعقوب
متعلم متوسطه امیر
دوست محمد خان

آرزو بنت نعمت الله صنف
پنجم متوسطه قلعه واحد

پرویز ولد ذبیح الله
صنف نهم متوسطه میر بچه خان
ولسوالی میر بچه کوت

سوسن متعلمه صنف یازدهم
لیسه نسوان میر بچه کوت

شیدا متعلمه صنف هفتم
لیسه نسوان میر بچه کوت

فرشته بنت سید حسن متعلمه
صنف یازدهم لیسه ام التین

مدثر احمد جان شیرزاد فرزند
الحاج فرید احمد شیرزاد
لیسه عالی عایشه درانی

نصیر احمد ولد گل احمد
صنف هفتم متوسطه
میر بچه کوت

ولوله جلالزی متعلم صنف
هشتم لیسه عالی مریم

احمد شایق متعلم صنف هفتم
مکتب خصوصی عرفان

فاطمه متعلمه صنف
ششم لیسه عبدالحی حبیبی

سونیا متعلمه صنف پنجم
لیسه نسوان میر بچه کوت

عبدالغیر ولد عبدالمبین
لیسه میر بچه کوت

کرشمه بنت نیک محمد متعلمه
صنف هفتم نسوان بی بی مهر و

مسکا عمر خیل بنت حاجی محمد
عارف عمر خیل صنف دهم
لیسه ابوالقاسم فردوسی اول نمره

نصیر احمد ولد محمد ابراهیم
صنف ۱۱ لیسه ابو عثمان
تالقانی ولایت تخار

نوید فرزند خایسته گل صنف
هفتم مکتب مشوانی علیا

بسریا اسدی بنت محمد قاری
صنف هشتم نسوان
میر بچه کوت

توریالی کاظمی فرزند محمد انعام
متعلم صنف نهم لیسه عالی
غازی میر بچه خان اول نمره

سید سلیمان ولد کریم الله
متعلم صنف چارم ولایت وردگ
مکتب خالد بن ولید

غزل سحر لیسه عالی
سردار محمد داود خان

لیمه متعلمه صنف دوازدهم
لیسه عالی مخفی بدخشی

نجیب الله متعلم صنف نهم
لیسه محمد هاشم میوندوال

نورالله فرزند فدا محمد
متعلم صنف هشتم
لیسه میر بچه کوت

نورالهادی فرزند ولی
متعلم صنف هفتم مکتب
متوسطه مشوانی علیا